

ƏYYUB

KİTABI

GİRİŞ

«Əyyub» Kitabı böyük bəlalər çəkən bir insanın hekayəsidir. Kamil əməlisaleh və Allahdan qorxan Əyyub var-dövlətini, bütün övladlarını itirir və ağır xəstəliyə düşər olur. Lakin bunlara baxmayaraq o, Allaha olan böyük imanını itirmir. Üç hissədən ibarət poetik dialoqlarda müəllif Əyyubun və onun dostlarının bu fəlakətlərə münasibətini göstərir. Uzun müzakirələrdən sonra Allah Özü Əyyuba cavab verir. Əyyubun dostları onun çəkdiyi iztirabların səbəbini ənənəvi dini anlayışlarla izah edir. Onlar belə bir nəticəyə gəlir ki, yaxşı əməlləri mükafatlandırın və pisləri cəzalandıran Allah bu iztirabları Əyyuba onu cəzalandırmaq üçün göndərmişdi. Amma Əyyub düşünür ki, o, çox xeyirxah və saleh adam olduğuna görə belə ağır cəzaya layiq deyil.

Əyyub başa düşə bilmir ki, Allah niyə onun başına bəla gəlməsinə izin verir. O öz imanını itirmir, amma Allahın önündə bəraət qazanmağa can atır.

Allah Əyyubun suallarına birbaşa cavab vermir. O öz qüdrət və hikməti ilə təbiəti necə yaratmasını poetik surətdə təsvir edərək Əyyubun imanına görə cavab verir. Sonra Əyyubun ürəyi yumşalır, Allahın hikmət və əzəmətini qəbul edərək söylədiyi hiddətli, sərt sözlərdən ötrü tövbə edir.

Kitabın sonunda deyilir ki, Əyyub daha böyük sərvətə çatıb əvvəlkindən daha yaxşı vəziyyətə qayıdır. Allah Əyyubun çəkdiyi iztirabların səbəbini başa düşməyən dostlarını məzəmmət edir.

Çünki onların arasında ənənəvi, dini anlayışların həddini aşaraq Allahın böyüklüyünü dərk edən yalnız Əyyub idi.

Kitabın məzmunu:

1:1-2:13 Proloq

3:1-31:40 Əyyub və onun dostları

3:1-26 Əyyubun şikayəti

4:1-14:22 Birinci söhbət

15:1-21:34 İkinci söhbət

22:1-27:23 Üçüncü söhbət

28:1-28 Hikmətin mədhi

29:1-31:40 Əyyubun yekun sözü

32:1-37:24 Elihunun nitqi

38:1-42:6 Rəbb Əyyuba cavab verir

42:7-17 Epiloq

Əyyubun şəxsiyyəti və dövləti

1 ¹Uz ölkəsində Əyyub adlı bir şəxs var idi. O, kamil, əməlisaleh, Allahdan qorxan və özünü şərdən uzaq saxlayan bir adam idi. ²Onun yeddi oğlu, üç qızı var idi. ³O, yeddi min baş qoyuna, üç min baş dəvəyə, beş yüz cüt öküzə, beş yüz baş eşşəyə və çoxlu nöqərlərə sahib olub şərqdə yaşayanlar arasında ən varlı adam sayılırdı.

⁴Oğlanları növbə ilə evlərində ziyafət qurar və üç bacılarını da çağırardılar ki, birgə yeyib-içsinlər. ⁵Ziyafət müddəti bitəndən sonra Əyyub övladlarını çağırtdırıb təqdis edər və erkən qalxıb bütün övladlarının sayına görə yandırma qurbanı təqdim edər. Əyyub «bəlkə övladlarım günaha bataraq ürəklərində Allaha lənət ediblər» deyər düşündüyündən həmişə belə edər.

Əyyubun ilk sınağı

⁶Bir gün ilahi varlıqlar^a Rəbbin hüzuruna qalxmaq üçün gələndə Şeytan da onlara qoşulub gəldi. ⁷Rəbb Şeytana dedi: «Haradan gəlirsən?» Şeytan cavabında «dünyanı gəzib-dolaşmaqdan» dedi. ⁸Rəbb ona dedi: «Qulum Əyyuba yaxşı-yaxşı nəzər sala bildinmi? Axı yer üzərində onun kimisi yoxdur. O, kamil, əməlisaleh, Allahdan qorxan və özünü şərdən uzaq saxlayan bir adamdır». ⁹Şeytan Rəbbə belə cavab verdi: «Əyyub Allahdan boş yerəmi qorxur? ¹⁰Canına, evinə, var-dövlətinə sipər olub onu qoruyan Sən deyilsənmi? Əlinin bütün əməyinə bərəkət verməyən, sürüləri bütün ölkəni

bürüyüb. ¹¹İndi bir əl uzadıb onun var-yoxunu əlindən al, o, gözünün qabağında mütləq Sənə lənət edəcək».

¹²Rəbb Şeytana dedi: «Yaxşı, sahib olduğun hər şeyi sənə təslim edirəm, amma canına toxunma». Beləliklə, Şeytan Rəbbin hüzurundan getdi.

¹³Bir gün Əyyubun oğulları ilə qızları böyük qardaşlarının evində yemək yeyib şərab içərkən ¹⁴bir nöqər gəlib Əyyuba belə dedi: «Öküzlər cüt sürür, eşşəklər də onların yanında otlayırdı. ¹⁵Bu zaman Səbalılar hücum edib onları apardılar və nöqərləri qılıncdan keçirdilər. Təkcə mən sağ qalmışam ki, sənə xəbər gətirim». ¹⁶O hələ sözünü qurtarmamış başqa nöqər gəlib dedi: «Göydən Allahın odu töküldü. Həm qoyunları, həm də nöqərləri yandırır külə çevirdi. Təkcə mən sağ qalmışam ki, sənə xəbər gətirim».

¹⁷O, sözünü qurtarmamış başqa nöqər gəlib dedi: «Xaldeylilərdən üç qoşun hücum edərək dəvələrini apardı və nöqərləri qılıncdan keçirdi. Təkcə mən sağ qalmışam ki, sənə xəbər gətirim». ¹⁸O hələ sözünü qurtarmamış başqa bir nöqər gəlib belə dedi: «Oğullarımla qızların böyük qardaşlarının evində yemək yeyib şərab içərkən ¹⁹qəflətən çöldə güclü tufan qopdu və evin dörd tərəfini bürüdü. Ev uçub bu cavanların üstünə töküldü, hamısı öldü. Təkcə mən sağ qalmışam ki, sənə xəbər gətirim».

²⁰Buna görə Əyyub durub cübbəsini yırtdı, saç-saqqalını kəsdi, yerə sərilib səcdə etdi. ²¹O belə dedi:

«Bu dünyaya çıpaq gəlmişəm,
Çıpaq da gedəcəyəm.

Verən də Rəbdir, alan da Rəbdir.

a 1:6 *İlahi varlıqlar* – hərfi tərcümədə *Allah oğulları*.

1:9-11 *Vəhy 12:10*

Rəbbin isminə alqış olsun!»

22Bütün bu hadisələr baş verərkən Əyyub özünə günah qazanmadı və Allahı təqsirləndirmədi.

Əyyubun ikinci sınağı

2 Başqa bir gün ilahi varlıqlar Rəbbin hüzuruna qalxmaq üçün gələndə Şeytan da onlara qoşulub Rəbbin hüzuruna qalxmaq üçün gəldi. **2**Rəbb Şeytana dedi: «Haradan gəlirsən?» Şeytan «dünyanı gəzib-dolaşmaqdan» deyər cavab verdi. **3**Rəbb dedi: «Qulum Əyyuba yaxşı-yaxşı nəzər sala bildinmi? Axı yer üzərində onun kimisi yoxdur. O, kamil, əməlisaleh, Allahdan qorxan və özünü şərdən uzaq saxlayan bir adamdır. Məni vadar etdin ki, boş yerə onu məhv edim, amma o hələ kamil olaraq qalıb». **4**Şeytan Rəbbə belə cavab verdi: «Dəri əvəzinə dəri! İnsan canına görə hər şeyini verir. **5**Əlini uzadıb onun ətinə və sümüyünə toxun, o, gözünün qabağında mütləq Sənə lənət edəcək». **6**Rəbb Şeytana dedi: «Yaxşı, onu sənə təslim edirəm. Yalnız canını alma».

7Beləliklə, Şeytan Rəbbin hüzurundan getdi və sonra Əyyubun bədəninə başdan ayağadək ağrılı çibanlar çıxartdı. **8**Əyyub çibanlarını qaşımaq üçün bir saxsı parçası götürdü və kül içində oturdu. **9**Arvadı ona dedi: «Yenə də kamil olaraq qalacaqsan? Lənət et Allaha, öl qurtar!» **10**Əyyub cavab verdi: «Lap nadan arvadlar kimi danışırısan. Nə oldu, Allahdan yaxşılığı qəbul edək, pisliyi qəbul etməyək?» Bütün bu hadisələr baş verərkən Əyyub özünə günah qazandıran bir kəlmə də demədi.

Əyyubun üç dostu

11Əyyubun üç dostu – Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildad və Naamatlı Sofar onun başına gələn bütün bəlaları eşidərkən üçü də yaşadıkları yerdən çıxıb bir yerdə görüşdü. Onun dərdinə şərik olmaq və onu ovutmaq üçün yanına gəldilər. **12**Əyyubu uzaqdan görərkən tanıya bilmədilər, hönkürüb ağlayaraq öz cübbələrini cırıb-dağıtdılar və yerdəki torpağı götürüb başlarına tökdülər. **13**Yeddi gün-yeddi gecə onunla birlikdə quru yerdə oturdular. Kimsə ağzını açmadı, çünki Əyyubun dərdinin nə qədər böyük olduğunu gördülər.

Əyyubun gileyi

3 Bundan sonra Əyyub ağzını açıb öz doğulduğu günə lənət etdi. **2**Dilə gəlib belə dedi:

3«Kaş ki mən doğulan gün yox olaydı,

“Oğlun oldu!” deyilən gecə yox olaydı.

4O gün qara gələydi, Allah göydən o günün qayğısına qalmaqaydı,

O gün üçün sabah açılmaydı.

5O günü zülmət, qatı qaranlıq bürüyəydi,

Üzünü bulud tutaydı, Nuru qaranlıq batraydı.

6O gecəni zil qaranlıq udub yeyəydi,

İlin günləri arasında fərəh tapmayaydı,

Ayın günləri sırasına girməyəydi.

7Kaş o gecə qısır olaydı, Sevincsiz, səssiz qalaydı!

8Günlərə lənət oxuyanlar,

- Livyatanı^a oyatmağa mahir olanlar
 Qoy o günə lənət yağdırsın.
9Dan ulduzları söndüdi,
 İşığa olan ümidləri boşa çıxaydı,
 Sübhün nuru görünməyəydi.
10Əfsus ki O, anamın bətninin qapılarını bağlamadı,
 Gözlərimi əzabsız saxlamadı.
11Niyə doğulanda mən ölmədim,
 Bətdən çıxarkən nəfəsim kəsilmədi?
12Niyə məni dizlərin arasından aldılar,
 Əmizdirmək üçün ağzıma döz saldılar?
13Belə olmasaydı, indi rahat uzanardım,
 Yatıb dincələrdim
14Özləri üçün viranə şəhərləri tikən
 Dünya padşahları və müşavirlərlə,
15Evlərini gümüşə qərq edən
 Qızıl xəzinəsi olan rəhbərlərlə.
16Niyə bətdən yarımçıq uşaq tək düşmədim?
 Niyə işıq üzü görməyən körpə kimi basdırılmadım?
17Orada pis adamlar belə, kini atır,
 Yorğunlar rahatlıq tapır,
18Məhbuslar dinc yaşayır,
 Nəzarətçinin səsi çıxmır.
19Orada kiçik də, böyük də vardır,
 Qul ağasından da azaddır.
20Niyə əzab çəkənlər işıq üzü görür,
 Əziyyət içində olanlar həyata gəlir?
21Ölüm arzulayırlar amma tapmırlar,
 Dəfinə axtarmaqdan da çox onu axtarırlar,
22Onlar məzar tapanda fərəhlənər,

Şadlanaraq sevinər.

- 23**Hara getdiyi bilinməyən insana,
 Ətrafına Allah sədd çəkdiyi adama niyə ömür verilir?
24Çörəkdən əvvəl ah-zar gəlir,
 Nalələrim sular kimi tökülür.
25Çəkdiyim şeylər üzərimə tökülür,
 Qorxduğum şeylər başıma gəlir.
26Rahatlığım, sakitliyim, dincliyim yoxdur,
 Ancaq sıxıntımdır».

Elifaz

- 4** ¹Temanlı Elifaz belə cavab verdi:
²«Kimsə sənə bir söz desə,
 inciyərsənmi?
 Danışmasın deyə kim özünü saxlaya bilər?
3Bəli, çoxlarına dərs verdin,
 Onları əlləri taqətdən düşərkən gücləndirdin.
4Yıxılanları sözlərinlə qaldırdın,
 Dizləri əsənlərə güc verdin.
5İndi bu iş başına gələrkən
 Özün taqətdən düşdün,
 Bəla sənə dəyəndə özünü itirdin.
6Sən Allah xofuna etibar etmirdinmi?
 Kamil həyatına ümid edən sən deyildinmi?
7Kimdir günahsız məhv olan?
 İndi yada sal.
 Əməlisalehlərin həlak olduğunu harada görmüsən?
8Mənim gördüyümə görə şəhər sahəsini belləyən,
 Əzab toxumu səpən insanlar əkdiyini biçər.
9Onlar Allahın nəfəsi ilə yox olar,
 Qəzəbinin küləyi onları udar.

a 3:8 *Livyatan* – bu gün bizə məlum olmayan nəhəng su heyvanı.

3:21 *Yer. 8:3; Vəhy 9:6*

- 10**Aslanların nəfəsi, qızmış şirlərin səsi kəsildi,
Gənc aslanların dişləri qırıldı.
- 11**Şikarı olmadığı üçün güclü aslan həlak olar,
Dişi aslanların balaları pərən-pərən qalar.
- 12**Mənə gizli bir söz çatdı,
Qulağım bir pıçıltı eşitdi,
- 13**Gecə röyalardan doğan düşüncələr içində olanda,
İnsanların dərin yuxuya getdiyi zamanda
- 14**Üstümə bir qorxu, bir titrətmə gəldi,
Bütün sümüklərimi lərzəyə saldı.
- 15**Qarşımdan bir ruh keçdi,
Bütün tüklərimi ürpətdi.
- 16**Ruh dayandı, bunun nə olduğunu bilmədim.
Gözlərimin önündə bir surət dururdu,
Sükunətin içindən bir səs eşitdim:
- 17**“İnsan Allah qarşısında saleh olarmı?
Yaradanın qarşısında təmiz adam varmı?
- 18**Allah bəndələrinə güvənmiş, Mələklərində belə, səhv görür.
- 19**Palçıq evlərdə yaşayanlara, Mayası torpaqdan olanlara, Güvədən də tez əzilənlərə O güvənərmə?
- 20**Ömürləri səhərdən axşama çatmır, Fərqi yoxdur, hamı əbədi yox olur.
- 21**Yaşadıqları çadırın ipləri çəkiləndə Heç nə anlamazlar, ölüb gedərlər”.
- 5** **1**Çağır görək sənə cavab verən varmı?
Müqəddəslərin hansı birinə üz tutacaqsan?

- 2**Səfehə qəzəb öldürər,
Nadamı həsəd məhv edər.
- 3**Səfehənin kök saldığını görərkən Dərhal yurduna lənət etmişəm.
- 4**Övladları əmin-amanlıqdan uzaqdır,
Məhkəmə qapılarında tapdalanır,
Onlara havadar yoxdur.
- 5**Məhsullarını aclar yeyir,
Tikanlar arasında olanlarını belə, yığırırlar,
Susayanlar sərvətini udmaq istəyir.
- 6**Axi torpaqdan bəla gəlməz,
Əzab yerdən bitməz.
- 7**Sanki havaya atılan qığılcımdır,
İnsan əzab çəkmək üçün doğulur.
- 8**Mən olsaydım, Allaha üz tutardım,
Müşkül işlərimi Ona tapşırırdım.
- 9**Çünki O, dərk etmədiyimiz böyük işləri görür,
Saysız xariqələr göstərir.
- 10**Yer üzünə yağış yağdırır,
Çöllərə sular axıdır.
- 11**Alçaldılanları ucaldır,
Yaşlıları əmin-amanlığa çıxarır.
- 12**Əlləri qurğu qurmağı öyrənməsin deyər
Hiyləgərlərin fəndini pozur.
- 13**Müdrəkləri hiylə qurarkən yaxalayır,
Fəndgirlərin oyununa son qoyur.
- 14**Gündüzləri qaranlığa dönür,
Günorta onlara gecə kimi görünür,
Onlar kor kimi əl sürmə-sürmə gəzir.
- 15**Yoxsulları isə onların ağızlarındakı qılıncdan qurtarır,
Zorakının əlindən alır.
- 16**Kasıblar ümid tapır,
Haqsızlıq ağzını yumur.
- 17**Allahın tərbiyə etdiyi insan

nə bəxtiyardır!
 Sən Külli-İxtiyarın tərbiyəsinə
 xor baxma.
18Çünkü O yaralayar, sonra isə
 sarıyar,
 Ağrı verər, əlləri ilə sağaldar.
19O, altı dəfə dara düşsən belə,
 qurtarar,
 Yeddinci dəfə sənə ziyan dəyməz.
20O səni açıqda məhv olmaqdan,
 Döyüşdəki qılıncdan qurtarar.
21Kəskin dillərdən uzaq olarsan,
 Qırğın gələrkən qorxmazsan.
22Qırğına, açlığa gülərsən,
 Vəhşi heyvanlardan qorxmazsan.
23Çünkü çöldəki daşlarla belə, əhd
 kəsərsən,
 Vəhşi heyvanlarla belə, barışarsan.
24Çadırının salamat qalacağını
 bilərsən,
 Mülkünə baxanda heç bir əskiklik
 tapmazsan.
25Övladlarının necə artdığını
 görərsən,
 Nəslin ot kimi bitib qalxar.
26Vaxtında yığılan taxıl dərzləri kimi
 Kama çatıb məzarına gedərsən.
27Bax bunu araşdırmışıq, bu
 həqiqətdir,
 Onun üçün bunu dinlə və anla».

Əyyub

6 ¹Əyyub belə cavab verdi:
²«Kaş bu dərdim çəkilydi,
 Bütün ağrılarım tərəziyə
 qoyulaydı.
³Onda dənizlərin qumundan ağır
 gələrdi,
 Ona görə tez bu sözləri dedim.
⁴Həqiqətən, Külli-İxtiyarın oxları
 köksümdədir,
 Ruhum onların zəhərlərini içir.

Allahın dəhşətləri mənə hücum
 çəkir.
⁵Ot olanda vəhşi eşşək anqırarmı?
 Yem tapanda öküz heç böyürərmı?
⁶Duzsuz, şit yeməyi yemək olarmı?
 Yumurta ağının dadı varmı?
⁷Belə yeməklərə əl vurmaq
 istəmirəm,
 Onlardan iyənirəm.
⁸Kaş arzuma çataydım,
 Allah mənə həsrətində olduğumu
 verəydi,
⁹Lütf edib mənə əzsə belə,
 Əldən cəld olub həyatımın bağı
 kəsə belə,
¹⁰Mən yenə ovunardım,
 Bu amansız dərdimə baxmayaraq
 Müqəddəs Olanın sözlərini inkar
 etmədiyimə görə sevinərdim.
¹¹Nə gücüm var ki, gözləyim?
 Sonum nə qədərdir ki, səbir edim?
¹²Daş qədər güclüyəmmi?
 Ətim tuncdandırmı?
¹³Əlacsız qalanda
 Özümə kömək etməyə gücüm
 çatarmı?
¹⁴İnsan Külli-İxtiyarın qorxusundan
 vaz keçsə belə,
 Çarəsiz qalanda ona dostun
 sədaqəti gərəkdir.
¹⁵Qardaşlarım mənə bir vadi kimi
 xəyanət etdi,
 Çaylar kimi axıb getdi.
¹⁶Bu vadilər buzlar əriyəndə daşar,
 Qar suları ilə dolar.
¹⁷Bu vadilər quraq vaxtı quruyar,
 İstidə yataqlarından yox olar.
¹⁸Bu vadilərə görə karvanlar yolunu
 azar,
 Səhraya çıxanda həlak olar.
¹⁹Temanın karvanları su axtarar,

- Səbadan gələn səyyahlar ora
ümid bağlar.
- 20** Amma ora çatanda ümid
bağladıqlarına peşman olar,
Mat-məttəl qalar.
- 21** İndi siz də mənim üçün bir
heç olmusunuz,
Bu dəhşətə baxıb qorxursunuz.
- 22** Mən demişəmmi “Mənə nəyisə
verin,
Var-dövlətinizdən mənə rüşvət
göndərin?”
- 23** Yaxud da məni düşmən əlindən
qurtarın,
Zalımların əlindən azad edin?”
- 24** Mən susum, siz mənə öyrədin,
Nə səhv etmişəmsə, mənə göstərin.
- 25** Doğru söz kəşərli olar,
Sizin bu iradınız bəs nəyi
sübut edir?
- 26** Niyə sözlərimi qınamaq
istəyirsiniz?
Niyə mən biçarənin dediyini
boşboğazlıq sanırsınız?
- 27** Yetim üçün belə, püşk atırsınız,
Dostunuzu satırsınız.
- 28** İndi lütf edib mənə baxın,
Bax mən üzünüzə ağ yalan
deməyəm.
- 29** Atın haqsızlığı, haqsızlıq etməyin,
Düşünün ki, bu davada mən
haqlıyam.
- 30** Dilimdən haqsız söz çıxırmı?
Pis şeyləri ağzıma alırammı?
- 7** **1** İnsanın yer üzündəki həyatı
ağır xidmət deyilmə?
Keçirdiyi günlərin muzdur
ömründən fərqi nədir?
- 2** Kölgəyə həsrət qalan kölə kimidir,
Muzdunu gözləyən fəhlə kimidir,
- 3** Bəli, irs olaraq mənə boş aylar
verildi,
- Qismətimə sıxıntılı gecələr düşdü.
- 4** Yatanda düşünürəm: “Görəsən nə
vaxt qalxacağam?”
Gecə isə hey uzanır,
Mən gün doğana qədər yerimdə
qurcalanıram.
- 5** Bədənimə qurd düşüb, qabıqlanır,
Çatlayan dərimdən irin axır.
- 6** Günlərim toxucunun məkikindən
də sürətli gedir,
Ümitsiz sona çatır.
- 7** Ey Allah, yada sal, həyatım bir
nəfəsdir,
Gözüm yenidən yaxşılıq
görməyəcək.
- 8** Bu anda mənə baxan gözlər məni
təzədən görməyəcək,
Sənin gözlərin üzərimdə olacaq,
amma mən olmayacağam.
- 9** Bulud dağılıb getdiyi kimi
Ölümlər diyarına enən bir daha
çıxmaz.
- 10** Bir daha evinə qayıtmaz,
Olduğu yer artıq onu tanımaz.
- 11** Ona görə sakitləşməyəcəyəm,
Ruhumun sıxıntısını dilə
gətirəcəyəm,
Canımın ağrısından şikayət
edəcəyəm.
- 12** Dənizəmmi, dəniz əjdahasıyammı?
Niyə üzərimdə nəzarətçi qoyursan?
- 13** Düşündüm ki, bəlkə yatağım məni
rahatlar,
Döşəyim şikayətimi azaldar.
- 14** Məni yuxularla qorxudursan,
Röyalarla canıma vəlvələ salırsan.
- 15** Canım boğulub-ölməyi
yaşamaqdan üstün tutur,
Quru cəsəddə qalmaqdansa ölüm
mənə xoşdur.
- 16** Həyatımdan bezmişəm,
Uzun ömür istəmirəm.

- Məndən əlini çək,
Ömrümün mənası getdi.
17İnsan nədir ki, onu bu qədər
böyüdürsən,
Qayğısını çəkirsən.
18Ona hər səhər baş çəkirsən,
Hər an onu sınayırsan.
19Nə vaxtadək nəzərini üzərimdən
çəkməyəcəksən?
Mənə udqunmağa imkan
verməyəcəksən?
20Ey insan nəzarətçisi, nədir
günahım?
Mən Sənə nə etmişəm?
Məni niyə Özünə hədəf etdin?
İndi öz yükümü çəkə bilmirəm.
21Niyə üsyankarlığımı əfv etmirsən,
Təqsirimi bağışlamırsan?
Bir azdan torpaq altda yatacağam,
Axtarsan da, məni
tapmayacaqsan».

Bildad

8 ¹Şuahlı Bildad belə cavab verdi:

- ²«Bunları nə vaxta qədər
deyəcəksən?
Sözlərin sərt küləyə bənzər.
³Allah ədaləti azdırarmı?
Küllü-İxtiyar salehi əyri edərmi?
⁴Bəlkə oğulların Ona qarşı
günah edib,
O da üsyankarlıqlarının cəzasını
verib.
⁵Əgər cəhd göstərib Allahu
axtarsaydın,
Küllü-İxtiyara yalvarsaydın,
⁶Əgər təmiz, doğru olsaydın,
O sənin üçün, həqiqətən, qalxardı,
Sənə layiqincə bir məskən verərdi.
⁷Başlanğıcın kiçik olsa da,
Sonun böyük olacaq.

- ⁸Gəl indi əvvəlki nəsillərdən soruş,
Ata-babaların sınağından
keçənlərə yaxşı nəzər sal.
⁹Dünənki övladlarıq, heç nə
bilmirik.
Bu dünyada ömrümüz sadəcə bir
kölgədir.
¹⁰Onlar izah edib sənə
öyrətməzlərimi?
Köksündəki sözləri dilə
gətirməzlərimi?
¹¹Bataqlıq olmayan yerdə qarğı
bitərmi?
Su olmayan yerdə qamış çıxarmı?
¹²Hələ yaşıl ikən qırılmadan,
Hər otdan əvvəl onlar quruyar.
¹³Allahu unudan hər kəs axırda belə
qalar,
Allahsız insanın ümidi beləcə
yox olar.
¹⁴Onun etibar etdiyi şeylər qırılar,
Bel bağladığı sanki hörümçək
toru olar.
¹⁵Evinə söykənərkən evi uçar,
Evindən tutarkən dağılar.
¹⁶Sanki bu allahsızlar günəşə baxar,
yaşıllaşar,
Pöhrələri bağcanın hər tərəfinə
yayılar.
¹⁷Rişələri daş qalağına dolaşar,
Çınqılların arasında yer axtarar.
¹⁸Amma yerindən qoparılarkən
Yer inkar edərək deyər: “Səni
görməmişəm”.
¹⁹Bax belə sevincinə son qoyular,
Onun yerində başqa bitkilər bitər.
²⁰Allah kamil insanı Özündən
kənar etməz,
Pislik edənlərinə əlindən tutmaz.
²¹O sənin ağzını yenə gülüslə,
Dodaqlarını sevinc nidaları ilə

doldurar.
22Düşmənlərini rüsvayçılıq
 bürüyəcək,
 Pislərin çadırı məhv ediləcəkdir».

Əyyub

9 ¹Əyyub belə cavab verdi:

2«Belə olduğunu, həqiqətən,
 bilirəm.
 Amma Allah qarşısında insan necə
 haqlı çıxa bilər?»

3Əgər Onunla kimsə mübahisə
 etmək istəsə,
 Onun min sualına bir cavab
 tapa bilməz.

4Hikməti dərin, gücü tükənməyən
 Odur.
 Ona qarşı duranlardan kim sağ
 qalıb?

5Allah dağları yerindən oynadar,
 Dağlar heç bilməz.
 Qəzəbi ilə onları alt-üst edir.

6Dünyanı yerindən oynadar,
 Dirəklərini lərzəyə salar.

7Əmr etsə, günəş doğmaz,
 Ulduzların işığını örtüb möhürlər.

8Odur təkbaşına göyləri sərən,
 Dəniz dalğalarının üstündə gəzən.

9Odur Böyük Ayı, Orion, Ülkər
 bürclərini,
 Cənub bürclərini yarıdan.

10Odur dərk etmədiyimizdən də
 böyük işlər görən,
 Səzsiz xariqələr göstərən.

11Bax yanımdan elə keçər ki,
 Onu görə bilmərəm,
 Elə keçib gedər ki, heç hiss
 etmərəm.

12Nə isə tutub apararsa, kim Ona
 mane ola bilər?

Kim Ona “Nə edirsən?” deyə
 bilər?

13Allah qəzəbini geri döndərməz,
 Rahavın^a köməkçiləri belə,
 ayağı altıda qalar.

14Belə isə Ona necə cavab verə
 bilərəm?
 Hüzurunda necə söz tapa bilərəm?

15Günahsız olsam belə, Ona cavab
 verə bilmərəm,
 Rəhm etsin deyə Hökmdarıma
 yalvarmalıyam.

16Onu çağıranda O mənə cavab
 versə belə,
 Yenə inanmıram ki, O, səsimi
 eşidir.

17Çünki tufanla məni əzir,
 Nahaq yerə yaralarımı çoxaldır,

18Məni nəfəs almağa qoymur,
 Məni acıqlarla cana doydurur,

19İş qüvvədədirsə, O qüvvəlidir,
 İş ədalətdədirsə, kim Onu hakimin
 qarşısına apara bilər?

20Mən günahsız olsam belə,
 dilim məni ittiham edir,
 Kamil olsam belə, məni təqsirkar
 çıxarar.

21Kamil olsam da, bir şey deyiləm,
 Öz həyatıma xər baxıram.

22Hamısı birdir, ona görə deyirəm:
 “O həm kamili, həm də günahkarı
 yox edir”.

23Əgər qəfil ölüm gəlsə,
 Günahsızların əzabına gülür.

24Dünya pislərə təslim edilib,
 Dünya hakimlərinin gözünü
 bağlayan Odur.
 O deyilsə, bəs kimdir?

25Günlərim sürətlə qaçır, çapardan
 sürətlidir,

^a 9:13 *Rahav* – xaos və şər qüvvələrin rəmzi olan dəniz əjdahası.

9:9 *Əyy.* 38:31-32; *Amos* 5:8

- Bir xeyir tapmadan qaçırlar.
- 26**Qamış qayıq kimi keçib gedirlər
Ovunun üstünə şığıyan qartal
kimidirlər.
- 27**Bu şikayətimi unutmaq istəsəm,
Sifətimin ifadəsini dəyişib ürəyimin
açılmasını istəsəm,
- 28**Bu əziyyətdən yenə
vahimələnərəm,
Məni günahsız saymayacağı
bilərəm.
- 29**Madam ki yenə günahkar
çıxacağam,
Boş yerə niyə belə zəhmət çəkim?
- 30**Əgər qar suyu ilə yuyunsam,
Əllərimi gilabı ilə yusam,
- 31**Yenə də məni çirkəbə batırırsan,
Paltarlarım belə, məndən iyənir.
- 32**O mənim kimi insan olmadığına
görə
Ona cavab verə bilmirəm,
məhkəməyə birgə gedə
bilmirəm.
- 33**Kaş aramızda bir hakim olaydı,
Əlini ikimizin də üzərinə qoyaydı.
- 34**Allah Öz dəyənəyini üstümdən
götürəydi,
Dəhşəti ilə məni
vahimələndirməyəydi.
- 35**O zaman Ondan qorxmadan
danışardım,
Amma bu vəziyyətdə heç
nə edə bilmirəm.
- 10**¹Canım həyatımdan bezib.
Şikayətimə məhdudiyət
qoymayacağam,
Acı həyatımdan danışacağam.
²Qoy Allaha deyim: “Məni
günahlandırma,
Bir mənə söylə, niyə mənimlə
çəkişirsən?
³Məni incitmək,
- Əllərinin işini xor görmək,
Pislərin niyyətlərinə işiq vermək
Sənə xoşdurmu?
- 4**Səndə insan gözümü var?
İnsan necə görürsə, Sən də elə
görürsənmi?
- 5**Günlərin insan ömrü kimidirmi?
İllərin insanın yaşadığı illər
kimidirmi?
- 6**Çünki məndə təqsir axtarırsan,
Günahlarımı araşdırırsan.
- 7**Özün də bilirsən mən şər adam
deyiləm,
Məni Sənin əlindən qurtaran
yoxdur.
- 8**Əllərin mənə quruluş verdi, məni
yaratdı.
İndi dönüb məni yox edəcəksənmi?
- 9**Məni palçıqdan düzəltidin,
bunu xatırla.
Yenidən məni torpağa
çevirəcəksənmi?
- 10**Məni süd kimi tökmədinmi,
Pəndir kimi bərkitmədinmi?
- 11**Ət və dərinə əynimə geyindirdin,
Məni sümük və vətərlərlə hördün,
- 12**Mənə həyat verdin,
sevgi göstərdin,
Qayğıma qalmağınla ruhumu
hifz etdin.
- 13**Amma bunları qəlbində gizlətdin.
Mən isə bilirəm, fikrində bu şeylər
var:
- 14**Günah işlətsəydim, mənə nəzarət
edərdin,
Təqsirlərimi cəzasız qoymazdın.
- 15**Əgər günahkar olsaydım,
vay halıma!
Günahsız olsam belə, yenə başımı
qaldıra bilmərəm,
Çünki xəcalət içindəyəm, necə də
biçarəyəm.

- 16**Əgər başımı qaldırsam, məni aslan kimi ovlarsan, Yenə heyrətamiz qüvvəni mənə göstərsən.
- 17**Əleyhimə yeni şahidlər çıxarsan, Mənə qarşı qəzəbini artırarsan, Orduların üstümə dayanmadan hücum çəkər.
- 18**Niyə məni doğulmağa qoydun? Kimsənin gözü məni görmədən kaş öləydim.
- 19**Kaş ki heç yaranmayaydım, Bətdən məzara düşəydim.
- 20**Məgər ömrümə bir neçə gün qalmayıbmı? Mənə bir qədər sərbəstlik ver ki, bir az ürəyim açılsın
- 21**Gedər-gəlməz yerə, Zülmət və ölüm kölgəsi diyarına,
- 22**Qatı qaranlıq diyarına, Ölüm kölgəsi, qarışıqlıq diyarına, İşığı qaranlıq olan diyara getməzdən əvvəl”».

Sofar

- 11** ¹Naamatlı Sofar belə cavab verdi:
- ²«Bu qədər söz cavabsız qalsınımı? Çox danışan haqlı sayılısınımı?»
- ³İnsanlar boşboğazlıqlarının qarşısında sussunmu? Sən rişxənd edəndə səni saxlamasınlar?
- ⁴Allaha deyirsən: “İmanda safam, Gözün görür ki, pakam”.
- ⁵Kaş ki Allah danışaydı, Sənə qarşı ağzımı açıyadı.
- ⁶Səni hikmətin sirlərindən agah etsəydi, Hikmətin çox şaxələri üzə çıxardı. Bil ki, Allah günahlarının neçəsindən keçib.

- ⁷Allahın dərin sirlərini dərk edə bilərsənmi? Külli-İxtiyarın sərhədlərinə çata bilərsənmi?
- ⁸Onlar göylər qədər ucadır, axı nə edə bilərsən? Ölülər diyarından dərinidir, nəyi dərk edə bilərsən?
- ⁹Meyarı ələmdən uzundur, Dənizlərdən genişdir.
- ¹⁰Əgər gəlib səni zindana salarsa, məhkum edərsə, Kim Onun qarşısını ala bilər?
- ¹¹O, yalançıları tanıyır, Pisliliyi görəndə onu dərk edir.
- ¹²Vəhşi eşşək insan olaraq doğulanda Axmaq da ağla gələr.
- ¹³Əgər ürəyini təqdis etsən, Əllərini Ona tərəf uzatsan,
- ¹⁴Günahın varsa, ondan əl çək, Qoyma pislik çadırında sakin olsun.
- ¹⁵Onda başını utanmadan dik tutarsan, Sağ-salamat, qorxusuz yaşayarsan.
- ¹⁶Sən dar gününü unudub Onu axıb-qurtaran bir su kimi yad edərsən.
- ¹⁷Həyatın gündüzün günəşindən də parlaq olar, Qaranlığın səhər kimi işıqlanar.
- ¹⁸Çünki ümidin var, sən arxayınsan, Mühafizə olunaraq rahat yatarsan.
- ¹⁹Yatanda belə, səni qorxudan olma, Sənin lütfünü çoxları arzular.
- ²⁰Amma pis adamların gözlərinin nuru sönəcək, Onların pənah yeri olmayacaq, Yeganə ümidləri son nəfəslərini vermək olacaq».

Əyyub

12 ¹Əyyub belə cavab verdi:

²«Yəqin ki siz özünü xalq içində müdrik sanırsınız, Siz öləndə hikmət də öləcək.

³Sizin qədər mənim də ağılum var, Sizdən geri qalmıram. Bu cür şeyləri kim bilmir?

⁴Mən dostlarımla görüş hədəfi olmuşam, Vaxtı ilə Allaha yalvaranda mən də cavab almışam, Amma indi bir saleh, bir kamil insan gülcə olub.

⁵Dərsizlər bəlanı boş bir şey sanır, Bədrəyənlər üçün bəla hazır dayanır.

⁶Soyğunçuların çadırlarında rahatlıq var, Allahı qəzəbləndirənlər əmin-amanlıqdadır, Axı onlar Allaha yox, öz qollarına arxalanır.

⁷Gəl heyvanlardan soruş, qoy sənə bildirsin, Qoy göydəki quşlar sənə desin,

⁸Torpağa de, qoy o sənə bildirsin, Dənizdəki balıqlardan soruş, sənə məlumat versin.

⁹Bunlardan hansı biri bilmir ki, Bunu Rəbbin əli edib?

¹⁰Hər yaratdığına canı Onun əlindədir, Bütün insanların nəfəsi Onun əlindədir.

¹¹Yeməyin dadını damaq hiss etdiyi kimi Qulaq da sözləri sınaqdan keçirməzmi?

¹²Ağsaqqalların hikməti var, Uzunömürlülər dünyagörmüş olar.

¹³Hikmət və qüdrət Allahdandır, O, nəsihət və dərrakə verir.

¹⁴Onun yıxdığı bərpa olunmaz, Onun həbs etdiyi insan azad olmaz.

¹⁵Suları kəsərsə, quraqlıq olar, Suları buraxsa, dünyanı sel aparar.

¹⁶Qüdrət və hikmət Onundur, Aldadan da, aldanan da Onundur ¹⁷Məsləhətçiləri talana məruz qoyar, Hakimləri axmaqlaşdırar.

¹⁸Padşahların bağladığı bağı açar, Bellərinə qurşaq salar.

¹⁹Kahinləri talana məruz qoyar, Mətinləri də devirər.

²⁰Etibarlı məsləhətçiləri susdurar, Ağsaqqalların ağılı alar.

²¹Əsilzadələrin üstünə rüsvayçılıq yağdırar, Güclülərin qurşaqlarını çıxarar.

²²Qaranlıqın dərin sirlərini açar, Ölüm kölgəsini aydınlığa çıxarar.

²³Millətləri çoxaldar, millətləri yox edər, Millətləri artırar, millətləri sürgün edər.

²⁴Dünyanın başçılarımla ağılı başından alar, Yolu-izi məlum olmayan çöllərdə dolandırar.

²⁵Qaranlıqda əl sürtə-sürtə yeriyərlər, Onları sarıxoş kimi aşağı-aşağı gəzdirər.

13 ¹Bax gözlərim hər şeyi gördü, Qulaqlarım bunu eşidib dərk etdi.

²Sizin bildiyinizi mən də anlayıram, Sizdən geri qalmıram.

- 3** Amma istəyirəm Külli-İxtiyarla danışım,
Allahla mübarizə aparım.
- 4** Sizlərsə yalandan mala çəkirsiniz,
Hamınız dəyərsiz həkimlərsiniz.
- 5** Kaş hamınız səsinizi kəsəydiniz,
Onda hikmətli görünərdiniz.
- 6** İndi necə bəhsə girdiyimi eşidin,
Dilimin iddiasını yaxşı dinləyin.
- 7** Məgər Allah üçün haqsız sözlər
söyləyəcəksiniz?
Onun adına yalanmı
söyləyəcəksiniz?
- 8** Sizmi Onun tərəfini tutacaqsınız?
Sizmi Onun müdafiəsinə
qalxacaqsınız?
- 9** O sizi istintaq edərsə, yaxşı olarmı?
İnsanları aldatdığınız kimi Onu da
aldadacaqsınız?
- 10** Əgər Onun tərəfini gizli tutsanız,
Şübhəsiz ki, sizi də məzəmmət
edər.
- 11** Onun əzəməti sizi
vahimləndirməzmi?
Xofu üstünüzdə düşməzmi?
- 12** Fikrinizdəki sözlər, məsəllər külə
dəyməz,
Müdafiəniz lələ dəyməz.
- 13** Susun, qoyun danışım,
Qoy başıma gələn gəlsin.
- 14** Həyatım təhlükəyə düşürsə-düşsün.
Canım bəlaya düşürsə-düşsün.
- 15** Məni öldürsə də, Ona etibar
edəcəyəm,
Amma yolumun müdafiəsi üçün
hüzuruna çıxacağam.
- 16** Əslində bu məni qurtaracaq,
Çünki Allaha inanmayan Onun
hüzuruna gələ bilməz.
- 17** Diqqətlə sözlərimə qulaq asın,
Qoy elan etdiklərim qulaqlarınızda
qalsın.

- 18** Baxın mühakiməyə hazırlaşmışam,
Haqlı çıxacağımı bilirəm.
- 19** Kim məni ittiham edəcək?
Eləsi varsa, son nəfəsimi verib
susaram.
- 20** Ey Allah, mənim üçün bu iki şeyi
et ki,
Səndən gizlənməyim:
21 Əlini üzərimdən götür,
Məni dəhşətinlə qorxutma.
- 22** Sonra da məni səslə, qoy Sənə
cavab verim,
Yaxud da qoy mən danışım,
Sən cavab söylə.
- 23** Təqsirlərim, günahlarım nə
qədərdir?
Mənə üsyankarlığımı və
günahlarımı bildir.
- 24** Niyə üzünü gizlədirsən,
Məni düşmən hesab edirsən?
- 25** Məgər yelin qopardığı yarpağı
qorxudacaqsan?
Məgər quru saman çöpünü
qovacaqsan?
- 26** Çünki əleyhimə acı şeylər yazırsan,
Gənclikdə etdiyim günahları mənə
irs olaraq verirən.
- 27** Ayaqlarımı buxovlayırsan,
Bütün yollarıma göz qoyursan,
Hər addımı yoxlayırsan.
- 28** Ona görə çürük şey tək məhv
oluram.
Güvə yemiş paltar kimiyəm.

- 14** ¹Qadından doğulan insanın
ömrü azdır,
Həyatı sıxıntı ilə doludur.
- ²Çiçək kimi açar, solar,
Kölgə kimi keçib-gedər.
- ³Gözlərini beləsinəmi dikirsən?
Mühakimə etmək üçünmü məni
hüzuruna gətirirsən?
- ⁴Kim çirkab içindən təmiz bir şey

- tapar?
 Heç kim!
5İnsana ömür günləri müəyyən
 edilib,
 Aylarının sayını Sən bilirsən,
 Ömrü üçün müəyyən hədd
 qoymusan,
 Bu həddi keçən yoxdur.
6Sən ondan gücünü çək,
 İş gününü bitirən zəhmətkeş kimi
 Bir az dincəlsin.
- 7**Bir ağac üçün ümid var,
 Kəsilə belə, yenə pöhrəsini verər,
 Şaxələri əskilməz.
- 8**Kökü yerdə qocalsa da,
 Kötüyü torpaqda məhv olsa da,
9Suyun iyini duyanda çiçəklənər,
 Cavan ağac kimi şaxələnər.
- 10**Amma insan ölər, dəfn olunar,
 Sən nəfəsini verər, yox olar.
- 11**Dəniz suları çəkilib getdiyi kimi,
 Çaylar azalıb quruduğu kimi
12İnsan da yatar, bir daha qalxmaz,
 Göylər yox olanadək oyadılmaz,
 Yuxularından ayılmaz.
- 13**Kaş ki məni ölümlər diyarında
 gizlədəydin,
 Qəzəbin keçənədək saxlayaydın,
 Mənə möhlət verəydin,
 Sonra məni yada salaydın.
- 14**İnsan ölsə, dirilərmimi?
 Növbəm çatanacul
 Bu əzabdan qurtulmaq üçün hər
 gün gözləyəcəyəm.
- 15**Sən çağıranda cavab verəcəyəm,
 Əllərinin bu işinin həsrətini
 çəkəcəksən.
- 16**O zaman addımlarımı sayacaqsan,
 Günahımı nəzərə almayacaqsan.
- 17**Üsyankarlığım torbada
 möhürlənəcək,
 Günahımın üstünü örtəcəksən.

- 18**Amma dağın uçub dağılması kimi,
 Qayanın yerindən qopması kimi,
19Su daşları yuvarladığı kimi,
 Sellər torpağı yuyub apardığı kimi
 Sən də insanın ümidini
 yox edirsən.
- 20**Onu əbədi məğlub edirsən,
 o köçüb gedir.
 Görkəmini dəyişdirib yola salırsan.
- 21**Övladları şərəflənəndə də onun
 xəbəri olmaz,
 Düşkün hala düşəndə də heç nəyi
 başa düşməz.
- 22**Hamı öz canının ağrısını duyur,
 Yalnız özü üçün yas tutur».

Elifaz

- 15** ¹Temanlı Elifaz belə cavab
 verdi:
²«Müdrək insan boş sözlərlə cavab
 verərmimi?
 Köksünü şərq küləyi ilə
 doldurarmı?
³Faydasız sözlərlə, dəyərsiz nitqlərlə
 Mübahisə etmək olarmı?
⁴Amma sən Allah qorxusunu bir
 kənara qoyursan,
 Allah hüzurunda düşünməyə mane
 olursan.
⁵Çünki sənin ağzın günahdan
 dərslər alıb,
 Hiyləgərlərin dili ilə danışırısan.
⁶Səni məhkum edən mən deyiləm,
 öz dilindir.
 Dodaqların öz əleyhinə
 şahadət edir.
- ⁷İlk doğulan insan sənsənmi?
 Yoxsa dağlardan da əvvəl sən var
 olmusan?
⁸Allahın sirtinəmi qulaq asmısan?
 Təkcə özünü müdrək sayırısan?
⁹Sən nəyi bilirsən ki, biz onu

- bilmirik?
Sənin dərk etdiyin nədir ki,
biz onu dərk etmirik?
10Bizdə ağsaçlı da, yaşlı da var,
Onlar atandan da yaşlı olar.
11Sənə Allahın təsəllisi,
Söylədiyi xoş sözlər kifayət
deyilmi?
12Niyə qəlbin səni belə çaşdırır,
Gözlərindən od çıxır?
13Niyə Allaha qəzəbini göstərirsen,
Dilindən belə sözlər çıxır?
14İnsan, həqiqətən, təmiz ola
bilərmi?
Qadından doğulan insan saleh ola
bilərmi?
15Allah müqəddəslərinə belə, etibar
etmirsə,
Göylər belə, Onun gözündə təmiz
deyilsə,
16Haqsızlığı su kimi içən,
İyrənc, korlanmış insana
O etibar edərmə?**17**Dinlə məni, sənə deyim,
Gördüyümü bəyan edirəm –
18Hikmətli adamların dediklərini,
Atalarından alıb gizlətmədiyi
şeyləri.
19O atalar ki ölkə yalnız onlara
verilmişdi,
Aralarına yadelli girməmişdi.
20Pis insan həyatı boyu əzab çəkir,
Zoraki adama ayrılan illərin sayı
bilinir.
21Qulağından dəhşətli səslər
əskilmir,
Dinc oturanda soyğunçular ona
hücum edir.
22İnana bilməz ki, qaranlıqdan
qurtara bilər,
Onu qılınc gözlər.

- 23**“Haradadır?” deyib çörək üçün
avara gəzər,
Qara günlərinin yanında olduğunu
bilir.
24Ağrı və sıxıntı onu qorxudur,
Zəfər çalan padşah kimi onu
məğlubiyyətə uğradar.
25Çünki Allaha belə, əl uzadıb,
Küllü-İxtiyara meydan oxuyub.
26Dikbaşlıq edib, dəyirmi sipərini
tutub,
Allahın üstünə hücum çəkir.
27Onun üzü tosğunluqdan şişər,
Qarnı nə qədər piyləşər,
28O, dağılmış şəhərlərdə,
Kimsəsiz, yerlə yeksan olan
viranələrdə,
Aqibəti dağılmaq olan evlərdə
yaşayacaq.
29Varlı olmayacaq, sərvətləri
tükenəcək,
Malları ölkəni bürüməyəcək.
30Qaranlıqdan qurtulmayacaq,
Pöhrələrini alov tutacaq,
Allahın ağzının nəfəsi ilə
yox olacaq.
31Qoy boş şeyə güvənərək özünü
aldatmasın,
Çünki əvəzində nəsibi boşluq
olacaq.
32İşi vaxtsız bitəcək,
Budağı göyerməyəcək.
33Qorası tökülən üzüm ağacı kimi,
Çiçəyi tökülən zeytun ağacı kimi
olacaq.
34Çünki allahsız icma qısır olar,
Rüşvətخورların çadırı od tutub
yanar.
35Onlar bəlaya hamilə olub
şər doğar,
Bətnləri hiylə ilə dolar».

Əyyub

16 ¹Əyyub belə cavab verdi:

²«Bu cür sözləri çox eşitmişəm,
Hamınız adamincidən
təsəlliçilərsiniz.

³Bu boş söhbətləriniz
qurtaracaq mı?
Sizi nə vadar edir, belə
danışırırsınız?

⁴Siz mənim yerimdə olsaydınız,
mən də belə deyərdim.
Əleyhinizə yaxşı-yaxşı sözlər düzüb
başımı yelləyərdim.

⁵Ağzım ürəkləndirici sözlər
deyərdi,
Dilimdən təsəlliverici sözlər
çıxarardım,
Mən sizi ovudardım.

⁶Danışmağımla dərdim azalmır,
Susuram, nə dəyişir?

⁷Ay Allah, məni taqətdən saldın,
Bütün külfətimi darmadağın etdin.

⁸Sıxılıb əzilməyim buna şahiddir,
Taqətsizliyim əleyhimə çıxıb
şahidlik edir.

⁹Allah məni qəzəbi ilə parçalayır,
Mənə nifrət edir, dişlərini qıcıdır,
Düşmənim gözlərini mənə dikir.

¹⁰Mənə qarşı insanlar dodaq büzür,
Həqarətlə üzümə şillə vurur,
Mənə qarşı əlbir olur.

¹¹Allah məni haqsızlara təslim etdi,
Pislərin əlinə verdi.

¹²Rahət yaşayırdım, Allah məni
pərən-pərən saldı,
Boynumdan tutub yerə vurdu,
məni Özünə hədəf etdi.

¹³Onun oxçuları ətrafımı aldı,
Aman vermədən böyrəklərimi
deşdilər,

Ödümü yerə tökdülər.

¹⁴Bədənimə yara üstündən yara
vurulur,
Cəngavər tək üzərimə yüyürlər.

¹⁵Əynimə çul tikmişəm,
Qürurumu yerə atmışam.

¹⁶Ağlamaqdan üzüm qızardı,
Kırpiklərimin altı-üstü kölgə saldı.

¹⁷Yenə də zalımlıq əlimdən gəlmir,
Sənə səmimiyyətlə dua edirəm.

¹⁸Ey torpaq, qanımın üstünü örtmə,
Qoy heç nə mənim naləmi
saxlamasın.

¹⁹Lap indidən şahidim göylərdədir,
Himayədarım yüksəklərdədir.

²⁰Dostlarım məni ələ salır,
Gözlərim Allaha baxıb ağlayır.

²¹Bəşər oğlu qonşusu üçün
yalvardığı kimi
Biri də mən insandan ötrü qoy
Allaha yalvarsın.

²²Çünki bir neçə il keçəndən sonra
Gedər-gəlməz yola gedəcəyəm.

17 ¹Taqətim kəsilir, günlərim
batır,
Məni məzar gözləyir.

²Həqiqətən, ətrafıma rişxəndçilər
yığılır,
Gözüm onların düşmənciliyini
görür.

³Ey Allah, Öz hüzurunda mənə
zəmanət ver.

Başqa kim var ki, mənə zəmin
dursun?

⁴Çünki onların qəlbini anlayış üçün
bağladın,
Ona görə onlara zəfər
qazandırmayacaqsan.

⁵Pul üçün dostlarımı satanın
Övladlarının işiğtən sönəcək.

⁶Allah məni insanların dilinə saldı,

- Üzümə tüpürdülər.
7Gözümün nuru kədərdən qaraldı,
 Bütün əzalarım kölgə kimi qaldı.
8Buna əməlisaleh insanlar mat
 qalıb,
 Günahsızlar allahsızlara qarşı çıxır.
9Saleh insanlar öz yolunu tutur,
 Əlitəmiş olanlar getdikcə güclənir.
10Amma hamınız qayıdıb gəlsəniz,
 Aranızdan bir hikmətli insan
 tapmaram.
11Günlərim ötüşdü,
 Fikirlərim, arzularım pərən-pərən
 düşdü.
12Onlar gecəni gündüzə çevirir,
 “Zülmətə işıq yaxındır” deyir.
13Əgər ölümlər diyarımı evimdir deyə
 gözləsəm,
 Yatağımı qaranlıqda sərsəm,
14Qəbirə “atam sənsən”,
 Qurda “anam-bacım sənsən”
 desəm,
15Ümidim hara gedər?
 Mənim ümidimi kim görər?
16Ümid mənimlə ölümlər diyarınımı
 düşər?
 Mənimlə birgə torpaq altınımı
 girər?»

Bildad

18 ¹Şuahlı Bildad belə cavab verdi:

- 2**«Bu sözlər nə vaxt qurtaracaq?
 Əgər dərrakəli olsanız, danışarıq.
3Niyə heyvana bənzəyək?
 Gözlərinizə axmaq kimi görünək?
4Özünü hirsindən didib-dağıdırsan.
 Sənə görə bu aləmdən vaz
 keçəkmi?
 Yoxsa sal qayalar yerindən çıxsın?
5Bəli, şər insanın işığı sönəcək,
 Odu-alovu parlamayacaq.

- 6**Çadırında nur qaranlığa dönəcək,
 Yanındakı çırağ sönəcək.
7Addımları gücdən düşəcək,
 Öz işlətdiyi fənddən yıxılacaq.
8Ayaqları onu tələyə aparacaq,
 Öz ayağı ilə tora düşəcək.
9Kəmənd topuğundan tutacaq,
 Tələ açılıb onu qapacaq.
10Torpaq üstə onun üçün gizli
 kəmənd sərilməyəcək,
 Yolu üstə onu tələ gözləyəcək.
11Dəhşət onu hər tərəfdən
 bürüyəcək,
 Hər addımında onu təqib edəcək.
12Aclıq taqətini yeyib-qurtaracaq,
 Yanında fəlakət hazır dayanacaq.
13Dərisini azar yeyəcək,
 Ölümün ilk övladı əzalarını yeyib
 işini bitirəcək.
14Əmin-amanlıq çadırından atılacaq,
 Dəhşətlər padşahının yanına
 aparılacaq.
15Çadırında ona aid heç nə
 olmayacaq,
 Yurduna kükürd yağacaq.
16Aşağıda rişələri quruyacaq,
 Yuxarıda budaqları solacaq.
17Onun adı yer üzündə unudulacaq,
 Məhəllə-küçələrdə adı yaddan
 çıxacaq.
18İşıqdan zülmətə aparılacaq,
 Dünyadan qovulacaq.
19Nə övladı, nə nəvəsi xalqı arasında
 olmayacaq,
 Məskəninə bir kimsəsi
 qalmayacaq.
20Qərbdəkilər halına heyrətlənəcək,
 Şərqdəkilər onu görüb dəhşətə
 gələcək.
21Bəli, pislərin həyatının aqibəti
 budur,
 Allahı tanımayanların məskəni
 budur».

Əyyub

19 ¹Əyyub belə cavab verdi:

²«Nə vaxtadək məni üzəcəksiniz,

Məni sözlə əzəcəksiniz,

³On dəfədir ki, məni təhqir edirsiniz,

Utanmadan mənə kəskin sözlər söyləyirsiniz.

⁴Həqiqətən, azıb yanlış yola düşmüşəmsə,

Səhvim öz üstümdə qalır.

⁵Özünü, həqiqətən, məndən üstün tutursunuz,

Eybimi üzümə vurursunuz.

⁶Amma bilin ki, Allah mənə haqsızlıq etdi,

Hər tərəfdən məni toruna saldı.

⁷Budur, “Zorakılıqdır!” deyə bağırram,

Bir cavab verən yoxdur,

Kömək üçün nalə çəkirəm, ədalət yoxdur.

⁸Keçə bilmirəm, yollarıma sədd çəkilib,

Yollarımı qaranlığa salıb.

⁹Şərəfimi əynimdən soyundurub, Başımdan tacı götürüb.

¹⁰O məni hər tərəfdən yıxdı, əldən gedirəm,

Ümidimi ağac kimi kökündən qopardı.

¹¹Mənə qarşı qəzəbi od tutub yandı, Məni Özünə düşmən saydı.

¹²Orduları üstümə gəlir,

Mənə qarşı torpaq qalağı düzəldir, Çadırımın ətrafında ordugah qurur.

¹³Qardaşlarımı məndən

uzaqlaşdırdı,

Tanışlarım mənə yad oldu.

¹⁴Qohumlarım məni tərək eləyib,

Yaxın dostlarım məni unudub.

¹⁵Evimin sakinləri və kənizlər

Məni özgə sayır,

Onların gözündə yad olmuşam.

¹⁶Qulumu çağırıram,

Ağız açıb yalvarsam belə,

cavab almıram.

¹⁷Nəfəsimdən arvadımın da zəhləsi gedir,

Qardaşlarım məndən iyrənir.

¹⁸Mənə hətta kiçik uşaqlar xor baxır,

Ayağa duranda məni ələ salırlar.

¹⁹Bütün səmimi dostlarım belə, məndən ikrah edir,

Əzizlərim belə, əleyhimə çıxır.

²⁰Bir dəri, bir sümük qalmışam, Ölüm kandarına çatmışam.

²¹Aman, ey dostlarım, aman, Allahın əli məni vurdu!

²²Niyə məni Allah kimi qovursunuz? Niyə mənim ətimdən

doymursunuz?

²³Kaş ki sözlərim yazılıydı,

Kitaba köçürüləydi,

²⁴Dəmir qələmlə, qurğuşunla

Əbədi qalmaq üçün bir qayaya həkk olaydı.

²⁵Amma mən bilirəm ki,

Satınalanım yaşayır,

Axırda O, yer üzərində dayanacaq.

²⁶Dərim yox olandan sonra

Bədən alıb Allahı görəcəyəm.

²⁷Mən Ona baxacağam,

Başqası yox, mən öz gözlərimlə görəcəyəm.

Budur, ürəyim həsrətdən üzülür!

²⁸Mənim üçün “Bəs onu necə qovaq?

Bədbəxtliyin kökü ondadır”

desəniz,

²⁹Qılıncdan qorxmalısınız,

Çünkü qılınc cəzası qəzəblə gəlir.
Onda ədalətin var olduğunu
görəcəksiniz».

Sofar

20 ¹Naamatlı Sofar belə cavab verdi:

²«Düşüncələrimə görə cavab verməyə məcburam,

Çünkü daxilən narahatam.

³Məni utandıran bir giley eşidirəm,
Ruhum dərrakəsi ilə məni cavab verməyə sövq edir.

⁴Bilirsən ki, əzəldən bəri,
İnsanın dünyaya gəlişindən bəri

⁵Pislərin qələbə çalması qısa çəkər,
Allahsızın sevinci bir an sürər.

⁶Boyu göylərə çatsa da,
Başı buludlara dəysə də,

⁷Öz nəcisi kimi əbədilik yox ediləcək,
Onu görənlər “O haradadır?” deyəcək.

⁸Yuxu kimi uçaacaq, bir daha tapılmayacaq,
Bəli, gecə rəyası kimi yox olacaq.

⁹Onu görən gözlər bir daha görməyəcək,
Yaşadığı yerdə görünməyəcək.

¹⁰Övladları fəqirlərdən mərhəmət diləyəcək,

Sərvətləri əllərindən gedəcək.

¹¹İnsanın sümükləri gənclik əlovu ilə dolar,
Amma insanla birlikdə torpaq altında yatacaq.

¹²Pislik ağzına şirin gəlsə də,
Dilinin altında gizlənsə də,

¹³İnsan pislili tutub buraxmasa da,
Damağının altında saxlasa da,

¹⁴Yediyi yemək mədəsində qıçqıracaq,

Daxilində ilan zəhərinə dönəcək.

¹⁵Yediyi sərvətləri qusacaq,
Qarnındakıları Allah bayıra çıxaracaq.

¹⁶Başqa yerdə əfi ilan zəhərini əməcək,
Gürzənin dişindən öləcək.

¹⁷Axar suların, bal və qaymaq axan dərələrin

Səfasını görməyəcək.

¹⁸Zəhmətlə qazandığını yeməyib geri qaytaracaq,
Ticarətdən qazandığı sərvətdən ləzzət almayacaq.

¹⁹Çünkü fəqirləri əzib üzüqoylu qoymuşdu,
Özü tikmədiyi evi zorla almışdı.

²⁰Könlü rahatlıq nədir bilməz,
Zövq aldığı şeylər onu xilas etməz.

²¹Yeməyindən artıq qalmayacaq,
Ona görə firavanlığı uzun sürməyəcək.

²²Bolluq içində əzaba düşəcək,
Fəlakət ona qarşı əl qaldıracaq.

²³Qarnını dolduranda Allah şiddətli qəzəbini onun üzərinə göndərəcək,
Onun üstünə tökəcək.

²⁴Dəmir silahdan qaça bilsə də,
Tunc ox onu dəlib-deşəcək,

²⁵Ox onu dəlib-keçəcək,
Onun kürəyindən çıxacaq,
Parlaq ucu ödünü dağıdıb tökəcək.
Üstünə dəhşət gələcək.

²⁶Xəzinələrinin aqibəti qaranlıq olacaq,

Üfürülməmiş od onu yeyib-qurtaracaq,

Çadırında qalanları da yandırıp-yaxacaq.

²⁷Göylər şər işlərinin üstünü açacaq,
Dünya onun əleyhinə qalxacaq.

28Allahın qəzəb günündə
Ağzın sellər sərvətini aparacaq.
29Pis insan Allahdan belə pay
alacaq,
Allahın ona verdiyi irs budur».

Əyyub

21 ¹Əyyub belə cavab verdi:

²«Sözlərimi diqqətlə dinləyin,
Siz bununla mənə təsəlli verin.
³Qoyun mən də bir şey deyim,
Mən danışandan sonra lağ edin.
⁴Şikayətim insana qarşıdırımı?
Mən necə səbir edim?
⁵Mənə baxıb mat qalın,
Əlinizi ağzınızın üstünə qoyun.
⁶Bunu düşünəndə köksümü dəhşət
bürüyür,
Bədənimə titrətmə düşür.
⁷Pislər nə üçün yaşayır?
Yaşlandıqca niyə gücləri artır?
⁸Övladları ətrafında,
Nəsilləri gözlərinin qarşısında
sapsağlamdır.
⁹Evlərində əmin-amanlıqdır,
qorxudan uzaqdır,
Allahın dəyənəyi onlara dəymir.
¹⁰Öküzləri cütləşir, qarınları boş
qalmır,
Doğar inəkləri var, bala salmaz.
¹¹Övladlarını sürü tək yola salır,
Uşaqları oynadır.
¹²Dəf və lira çalaraq nəgmə deyirlər,
Tütək səsi ilə şənəlirlər.
¹³Ömürlərini firavan keçirirlər,
Ölülər diyarına rahat gedirlər.
¹⁴Allaha belə deyirlər:
“Bizdən uzaq ol,
Yolunu tanımaq istəmirik.
¹⁵Kimdir Külli-İxtiyar, biz Ona
qulluq edək?”

Əgər Ona dua etsək, bizə nə fayda
verər?”

16Görürsən ki, xoşbəxtlikləri
öz əllərində deyil,
Pislərin nəsihəti qoy məndən uzaq
olsun!

17Neçə dəfə pislərin çırağı söndü,
Başlarına bəla gəldi.
Allah qəzəblənəndə onlara kədəri
pay verdimi?

18Neçə dəfə yel sovuran saman kimi,
Tufanın uçurduğu saman çöpü
kimi oldular?

19Deyirsiniz ki, Allah
Atanın cəzasını övladına çəkdirir.
Bunun nə olduğunu bilsin deyə
özünə çəkdirsin.

20Qoy öz həlakımı gözləri görsün,
Küllü-İxtiyarın qəzəbini su kimi
içsin.

21Çünki ili, ayı qurtaranda,
Arxada qalan külfətindən nə zövq
ala bilər?

22Yüksək mənəb sahiblərinə hökm
edən Allaha
Kim bilik verə bilər?

23Biri tamam güclü,
Tamam rahat və qayğısız,

24Bədəni ətli-canlı,
Sümükləri ilikli ölü.

25O biri isə dərd içində,
Həyatdan kam almamış ölü.

26İkisi də torpaqda yatır,
İkisinin də bədəni qurd basır.

27Bilirəm nə fikirdəsiniz,
Qəsdiniz mənə qarşı olmaqdır.

28Deyirsiniz: “Əsilzadələrin evi
haradadır?
Pislərin yaşadığı çadır haradadır?”

29Yoldan keçənlərdən
soruşmadınızımı?

- Söhbətlərinə qulaq asmadınız mı?
³⁰Pis insan fəlakət günündə sağ qalır,
 Qəzəb günü yol göstərilərək
 qurtulur.
³¹Kim davranışını onun üzünə
 vurur?
 Kim etdiklərinə görə onu
 cəzalandırır?
³²Qəbiristanına aparılarkən
 Məzarı üstə qarovul çəkilir.
³³Vadinin torpağı ona şirin gəlir,
 Hamı onun ardınca düşür.
 Qarşısında gedənlərsə saysızdır.
³⁴Məni necə boş sözlərlə ovuda
 bilərsiniz?
 Cavablarınız axıradək yalandır».

Elifaz

- 22** ¹Temanlı Elifaz belə cavab
 verdi:
²«İnsan Allaha fayda verə bilərmi?
 Müdrik adam Ona fayda verərmi?
³Sənin salehliyindən Külli-İxtiyar
 nə ləzzət alır?
 Sənin düz həyat tərzinin Ona
 nə faydası var?
⁴Səni tənbeh etməsi, mübarizə
 aparması
 Ondən qorxduğun üçündürmü?
⁵Pisliyin böyük deyilmi,
 Təqsirin hədsiz deyilmi?
⁶Çünki qardaşlarından səbəbsiz
 girov aldın,
 Onları lüt qoydun.
⁷Yorğuna bir içim su vermədin,
 Ac olandan çörəyini əsirgədin.
⁸Qol gücünlə ölkəyə sahib oldun,
 Hörmətli insan kimi orada
 yaşadın.
⁹Dul qadınları əliboş qaytardın,
 Yetimlərin qol-qanadını qırdın.
¹⁰Ona görə hər yanını tələlər

- bürüyüb,
 Qəfil qorxu səni dəhşətləndirib.
¹¹Hər şeyə qara vurub görmürsən,
 Sellərdə boğulursan.
¹²Allah göylərdə – ucalarda deyilmi?
 Ən uzaq ulduzlara bir nəzər sal,
 Gör nə qədər ucalarda yerləşib!
¹³Amma deyirsən “Allah nə bilir?
 Qatı qaranlıq içindən hökm
 verə bilərmi?”
¹⁴Görə bilmir, qara buludlar Ona
 mane olur,
 Göy qübbəsinin üzərində dolaşır”.
¹⁵Pis adamların gəzdiyi
 Köhnə yolumu tutacaqsan?
¹⁶Onlar vaxtı çatmamış çəkilib
 getdilər,
 Təməllərini sellər basdı.
¹⁷Allaha dedilər: “Bizdən uzaq ol!
 Bizə Külli-İxtiyar nə edə bilər?”
¹⁸Amma evlərini bərəkətlə dolduran
 Allah idi,
 Ona görə pislərin nəsihəti qoy
 məndən uzaq olsun.
¹⁹Salehlər pislərin həlak olduğunu
 görüb sevinir,
 Günahsızlar onlara belə istehza
 edir:
²⁰“Düşmənlərimiz yox oldu,
 Onlardan nə qaldısa, yanıb kül
 oldu”.
²¹Allahla barışıb dost olsan,
 Xeyir taparsan.
²²Onun ağzından çıxan təlimi
 qəbul et,
 Onun sözlərini qəlbində saxla.
²³Külli-İxtiyara tərəf dönsən,
 Əvvəlki halına düşərsən.
 Çadırın şərdən uzaq olsa,
²⁴Qızılıni torpağa,
 Ofir qızılıni dərədəki çınqılığa

atsan,
25Küllü-İxtiyar sənin qızılın olar,
 Qiymətli gümüşün olar.
26Onda Küllü-İxtiyardan
 zövq alarsan,
 Allaha üz tutarsan.
27Ona yalvarsan, səni eşidər,
 Etdiyin nəzirləri yerinə yetirərsən.
28O da dediyin sözü yerinə yetirər,
 Yollarına nur səpilər.
29İnsanlar səni alçaldanda
 “Baş ucalığına görədir” deyərsən,
 Çünki Allah itaətkarları xilas edər.
30O, günahsız olmayanı belə
 qurtarar,
 Sənin əllərinin təmizliyinə görə
 günahkar xilas olar».

Əyyub

23 ¹Əyyub belə cavab verdi:

²«Bu gün də acı-acı şikayət
 edəcəyəm,
 Nələmə baxmayaraq üstümdə
 Allahın əli ağırdır.
³Kaş biləydim Onu harada tapmaq
 olar,
 Məskəninə çatmaq olar.
⁴O zaman davamı Onun hüzurunda
 dilə gətirərdim,
 Dəlillərimi dalbadal düzərdim.
⁵Mənə verəcəyi cavabı öyrənərdim,
 Dediyini dərk edərdim.
⁶Əzəməti, qüdrəti ilə əleyhimə
 çıxardı mı?
 Xeyr, yəqin sözümə qulaq asardı.
⁷Hüzurunda bir haqlı insan
 mübahisə etsəydi,
 Mən hakimimin yanında
 haqq qazanardım.
⁸Şərqə getsəm, Allah orada deyil,
 Qərbə getsəm, Onu tapa bilmirəm.
⁹O, şimalda işləsə, gözüm seçməz,

Cənuba dönsə, Onu görə
 bilmərəm.
¹⁰Amma tutduğum yolu O tanıyır,
 Məni sınayan zaman qızıl kimi
 çıxaram.
¹¹Hər addımını yaxından izlədim,
 Azmadan yoluna bağlı qaldım.
¹²Ağzından çıxan əmrlərdən
 ayrılmadım,
 Gündəlik çörəkdən çox ağzından
 çıxan sözləri qiymətləndirdim.
¹³O təkbaşına dayanıb, kim Onu
 döndərə bilər?
 Könlü nə istəsə, onu edər.
¹⁴Mənimlə bağlı qərarını yerinə
 yetirəcək,
 Belə fikirləri çoxdur.
¹⁵Ona görə hüzurunda dəhşətə
 gəlirəm,
 Bunları düşünəndə Ondan
 vahimələnirəm.
¹⁶Allah qəlbimin cəsəətini qırdı,
 Küllü-İxtiyar məni qorxuya saldı.
¹⁷Sifətimi qatı qaranlıq bürüsə belə,
 Məni zülmət susdura bilməz.

24 ¹Niyə Küllü-İxtiyar hökm üçün
 zaman təyin etmir?

Niyə Onu taniyanlar hökm
 günlərini görmür?
²İnsanlar sərhəd daşlarını qaldırır,
 Sürüləri oğurlayıb otarır.
³Yetimlərin eşşəyini əlindən alır,
 Dul qadının öküzünü girov
 götürür.
⁴Yoxsulları yoldan çıxarır,
 Ölkədəki fəqirlərin hamısı
 gizlənməyə məcbur olur.
⁵Baxın kasıblar vəhşi eşşəklər kimi
 Yemək tapmaq üçün ertədən
 işə çıxır,
 Övladları üçün çöldə çörək axtarır.

- 6**Zəmilərdən yem yığırlar,
Pislərin üzüm bağından üzüm
qalıqlarını toplayırlar.
- 7**Gecə paltarsız, çıpaq qalırlar,
Soyuqda üstlərini örtməyə bir şey
tapmırlar.
- 8**Dağlara yağan yağışdan islanırlar,
Daldalanacaqları olmadığı üçün
qayalara qısılırlar,
- 9**Yetim uşağı döşdən ayırırlar,
Fəqirin körpəsini girov alırlar.
- 10**Bu yazıqlar paltarsız, çıpaq
dolanır,
Qarınları acdır, amma taxıl
dərzləri daşıyır.
- 11**Pislərin çəpərləri arasında yağ
üçün zeytun sıxırırlar,
Şərab üçün üzüm sıxırırlar,
Amma özləri susuzluqdan yanırırlar.
- 12**Şəhərlərdən insan nalələri ucalır,
Canı yaralı olanlar fəryad qoparır,
Amma Allah dualarını nəzərə
almır.
- 13**Elə insanlar var ki, işığa üsyan
edir,
Nurlu yolu tanımır,
Onun dalınca getmir.
- 14**Qatil gün batanda qalxır,
Fəqiri, yoxsulu öldürür,
Gecə oğrusuna bənzəyir.
- 15**Zinakarın gözü alaqaranlıqdadır,
“Kimsə məni görməz” deyə
düşünür,
Üz-gözünü gizlədir.
- 16**Oğrular evləri qaranlıqda yarır,
Gündüz gizlənir, işıq nədir, bilmir.
- 17**Çünki onların sabahı qatı
qaranlıqdır,
Zülmətin dəhşəti onların aşnasıdır.
- 18**Amma onlar su üzərində köpüyə
bənzər,
Torpaqdan lənət payı alar,

- Üzüm bağlarına qayıtmazlar.
- 19**Necə ki quraqlıq və istilik qarı
əridib udar,
Ölülər diyarı da günahkarları elə
götürüb aparar.
- 20**Onları ana bətni unudar,
Qurdlar üçün ləziz yem olar,
Bir də onları heç kim yada salmaz,
Haqsızlıq bir ağac kimi sınar.
- 21**Çünki sonsuz qadınlara yamanlıq
edərlər,
Dul qadınlara yaxşılıq etməzlər.
- 22**Allah isə qüdrəti ilə bu güclüləri
dartıb yerə vurur,
Onlar qalxsa belə, həyatlarından
əmin olmazlar.
- 23**Allah onlara izin verir ki, əmin-
amanlıqda yaşasınlar,
Amma onlar gedən yollara
göz qoyur.
- 24**Qısa müddətə ucalır, sonra da yox
olurlar.
Yıxılırlar, lap əvvəlkiyə kimi
götürülüb aparılırlar,
Sünbül kimi dərilib yığılırlar.
- 25**Əgər belə deyilsə,
Yalançı olduğumu kim sübut edə
bilər?
Sözlərimin dəyərsiz olduğunu
kim deyə bilər?»

Bildad

25 ¹Şuahlı Bildad belə cavab
verdi:

- ²«Səltənət və zəhm Allaha
məxsusdur,
Uca göylərdə nizam quran Odur.
- ³Orduları saya gələrmə?
İşığı kimin üzünə doğmaz?
- ⁴Fani insan Allah qarşısında
necə saleh ola bilər?
Qadımdan doğulan necə təmiz ola
bilər?»

5Bax Onun gözündə ay belə,
parlaq deyilsə,
Ulduzlar belə, pak deyilsə,
6Torpaq qurduna bənzər fani insan
necə ola bilər?
Axı bəşər oğlu bir cücüyə bənzər».

Əyyub

26 ¹Əyyub belə cavab verdi:

²«Bicarəyə necə də kömək etdin!
Taqətdən düşən qolu necə xilas etdin!
³Hikmətsiz adama necə məsləhət verdin!
Ona bol-bol müdriklik öyrətdin!
⁴Axı bu sözləri kimə söyləyirsən?
Sənin ağzınla kimin ruhu danışır?
⁵Ölülər titrəyir,
Su altında məskən salanlar lərzəyə gəlir.
⁶Allahın hüsurunda ölülər diyarı çılpaqdır,
Həlak yerinin örtüyü yoxdur.
⁷Şimalı boş fəzanın üstünə yayır,
Dünyanı heçliyin üstündən asır.
⁸Buludların içinə sularını büküb yığır,
Onların ağırlığından buludlar yırtılır.
⁹Bədirlənmiş ayın üzünü örtür,
Buludları üstünə çəkir.
¹⁰Suların üstünə bir sərhəd çəkir,
İşıqla qaranlığı bölür.
¹¹O qəzəblənəndə göyün dirəkləri sarsılır,
Çaşıb qalır.
¹²Dənizi gücü ilə çalxalayır,
Müdrikliyi ilə Rahavı^a vurur.
¹³Göyləri nəfəsi ilə açır,
Qaçan ilanı əli ilə parçalayır.

14Bunlar yalnız Onun etdiklərinin bir zərəsidir,
Ondan eşitdiyimiz çox zəif bir pıçıldır.
Axı qüdrətli gurultusunu kim dərk edə bilər?»

27 ¹Əyyub misal çəkərək dedi:

²«Haqqımı əlimdən alan var olan Allaha and olsun,
Canımı dərdə salan Külli-İxtiyara and olsun,
³Nə qədər canımda can,
Burnumda Allahın Allahın nəfəsi varsa,
⁴Ağzımdan pis söz çıxmayacaq,
Dilim yalan danışmayacaq!
⁵Sizin sözlərinizi əsla təsdiq etməyəcəyəm,
Son nəfəsimə qədər kamilliyimdən əl çəkməyəcəyəm.
⁶Salehliyimdən bərk yapışmışam,
Onu buraxmaram,
Elə gün keçirməmişəm ki, ürəyim tərəfindən ittiham olunum.
⁷Qoy düşmənlər pis adamların gününə düşsün,
Haqsız adamlara nə edilirsə, əleyhdarlarıma da elə edilsin.
⁸Allahsız insanı Allah kəsib atanda,
Canımı alanda ümidi olarmı?
⁹Dara düşəndə fəryadını Allah eşidəcəkmi?
¹⁰O, Külli-İxtiyardan zövq alırmı?
O hər zaman Allaha yalvarırmı?
¹¹Allahın qolu haqqında sizə bilik verəcəyəm,
Külli-İxtiyarın niyyətini sizdən gizlətməyəcəyəm.
¹²Əslində hamınız bunu görmüsünüz,
Bəs niyə boş sözlər söyləyirsiniz?»

a 26:12 *Rahav* – 9:13-də olan qeydə bax.

- 13**Pis adam Allahdan belə pay alar,
Küllü-İxtiyardan zorakı adamlara
bu nəşib olar:
- 14**Nə olsun, övladları çoxalır,
Hamısı qılıncdan keçiriləcək,
Nəslində doyunca çörək tapan
olmayacaq.
- 15**Nəslindən sağ qalanlar xəstəlikdən
ölərək dəfn ediləcək,
Dul arvadları ağlaya bilməyəcək.
- 16**Pis insan qum qədər gümüş yığsa
da,
Torpaq zərrələri qədər paltar yığsa
da,
- 17**Onun yığdığını saleh geyəcək,
Gümüşünü günahsızlar böləcək.
- 18**Güvə çanağı kimi,
Qarovulçu çardağı kimi ev tikir,
- 19**Varlı olaraq yatır, amma sona
qədər belə qalmaz,
Gözlərini açanda hamısı yox olub
gedəcək.
- 20**Dəhşət onu sel tək basacaq,
Tufan gecə onu qapıb aparacaq.
- 21**Şərq küləyi onu qaldırır
sovuracaq,
Onu öz yerindən süpürüb
aparacaq.
- 22**Ona qarşı amansız küləklər əsəcək,
O isə yelin əlindən qaçmağa
cəhd edəcək.
- 23**Külək onu ələ salaraq əl çalacaq,
Öz yerindən onun üçün
vıyldayacaq.

Hikmətin mədhi

- 28** ¹Gümüşün mədəni,
Qızılın təmizlənmə yeri var.
²Dəmir torpaqdan çıxarılır,
Mis daşlardan əridilərək alınır.
³İnsan qaranlığa son qoyur,
Sonacan qatı qaranlıqda, zülmətdə
filiz axtarır.

- 4**İnsan məskənlərindən uzaq bir
çuxur açır,
İnsan ayağı dəyməyən yerlərdə,
İnsanlardan uzaqlarda ilişib
yellənə-yellənə qalır.
- 5**Torpaqdan çörək çıxır,
Torpağın altı isə fırlanır,
elə bil odlar yanır.
- 6**Qayalarından göy yaqut çıxır,
Orada qızıl tozu da var.
- 7**Oranın yolunu yırtıcı quşlar
bilmir,
Şahinin gözü oranı görməyib.
- 8**Ora məğrur heyvanların ayağı
dəyməyib,
Yırtıcı aslanlar oradan keçməyib.
- 9**Mədənçi əlini çaxmaq daşına
uzadır,
Dağları dibindən oynadır.
- 10**Qayalardan yeraltı keçidlər açır,
Gözləri müxtəlif qiymətli şeylərə
baxır.
- 11**Çayların mənbələrini bağlayır,
Gizlini aşkara çıxarır.
- 12**Amma hikməti haradan tapmaq
olar?
Müdrikliyin yeri hanı?
- 13**İnsan onun qiymətini bilməz,
Dirilər arasında ona rast gəlməz.
- 14**Dərinliklər deyər: “Məndə
yoxdur”,
Dəniz deyər: “Yanımda yoxdur”.
- 15**Saf qızıl onu əvəz edə bilməz,
Qiyməti gümüşlə ölçülməz.
- 16**Onu Ofir qızılı ilə qiymətləndirmək
olmaz,
Onu qiymətli damarlı əziqlə, göy
yaqutla dəyərləndirmək olmaz.
- 17**Nə qızıl, nə də gözəl cam ona
tay deyil,
Hikmət saf qızıl qablarla
əvəz edilmir.

- 18Yanında mərcanın, büllurun adı
çəkilməz,
Hikmətin qiyməti yaqutdan
artıqdır.
- 19Kuş topazı onun tayı deyil,
Onun dəyəri saf qızilla ölçülməz.
- 20Bəs hikmət haradan gəlir?
Müdrikliyin yeri hanı?
- 21O bütün canlıların gözündən
uzaqdır,
Göydə uçan quşlardan belə,
gizli qalır.
- 22Hələk yeri ilə ölüm belə deyir:
“Qulaqlarımız yalnız soragını
əşidir”.
- 23Onun yolunu Allah dərk edir,
Yerini yalnız O bilir.
- 24Çünki yer üzünün ucqarlarına
qədər baxır,
Göylərin altındakı hər şeyi görür.
- 25Küləyin gücünü təyin edəndə,
Suları ölçəndə,
- 26Yağışa qanun qoyanda,
Şimşəyə yol açanda
- 27Hikmətə baxıb qiymət qoydu,
Onu bərqərar edib araşdırdı.
- 28İnsana dedi: “Rəbb qorxusu
hikmətdir,
Pislikdən çəkinmək
müdrilikdir”».

Əyyubun yekun sözü

29 1Əyyub yenə misal çəkərək
dedi:

- 2«Kaş ki ötən aylar geri dönəydi –
Allahın məni qoruduğu,
3Çırağının başım üstə işıq saçdığı,
Nuru ilə qaranlıqda gəzdidiyim
günlər.
4Kaş ki həyatımın çiçəkli günləri
geri dönəydi –

- Mənə yar olan Allahın çadırımı
qoruduğu,
5Küllü-İxtiyarın hər vaxt mənimlə
olduğu,
Övladlarımın ətrafımda dolandığı,
6Yollarımın südlə yuyulduğu,
Yanımdakı qayadan zeytun yağı
axdığı günlər.
7Şəhər darvazasına gedərkən,
Kürsümü meydanın başına
qoyarkən
8Gənclər məni görüb gizlənərdi,
Yaşlılar ayağa qalxıb hörmət
göstərərdi.
9Başçılar söhbətini dayandırardı,
Əlləri ilə ağızlarını tutardı.
10Əsilzadələrin səsi çıxmazdı,
Dilləri damaqlarına yapışardı.
11Qulaq məni eşidəndə
alqışlayardı,
Göz məni görəndə tərifləyərdi.
12Çünki imdad diləyən fəqiri,
Köməksiz yetimi qurtarardım.
13Son anlarını yaşayanlar mənə
xeyir-dua verərdi,
Dul qadının qəlbinə şən nəğmələr
verərdim.
14Libas kimi salehliyi geyinmişdim,
Sanki ədalətim mənə cübbə və
tac idi.
15Korlara göz idim,
Topallara ayaq idim,
16Yoxsulların atası idim,
Qəriblərin müşküllərinin qayğısına
qalırdım,
17Haqsızın çənəsini qırırdım,
Ovunu dişlərdən qoparırdım.
18Düşünürdüm: “Son nəfəsimi
yuvamdaca verəcəyəm,
Ömrümün günlərini qum qədər
çoxaldacağam.

- 19**Köküm sulara tərəf rişələncək,
Budaqlarıma şəh düşəcəkdir.
- 20**Qazandığım şərəf təzələncək,
Əlimə yeni ox-kaman gələcək”.
- 21**İnsanlar ehtiramla məni dinlərdi,
Səssizcə məsləhətimi gözlərdi.
- 22**Heç kim sözümlün üstündən
söz deməzdi,
Sözlərim üzərlərinə tökülərdi.
- 23**Məni yağış kimi gözləyirdilər,
Yaz yağışı tək sözlərimi içirdilər,
- 24**Üzlərinə gülümsəyəndə gözlərinə
inanmazdılar,
Gülər üzumdən ruhlanardılar.
- 25**Onlara yol göstərərdim, başçı kimi
əyləşərdim,
Əsgərlərin arasında padşah kimi
ömür sürərdim,
Yaslılara təsəlli verənə
bənzəyərdim.

- 30** ¹Amma indi yaşca məndən
kiçiklər
Mənə lağ edirlər.
Vaxtı ilə atalarını heç bir işə layiq
görməzdim,
Sürümün itlərinin yanına belə,
qoymazdım.
- 2**Çünki taqətdən düşmüşdülər,
Biləklərinin gücü getmişdi,
Heç biri işimə yaramırdı.
- 3**Onlar yoxsulluqdan, aclıqdan
zəifləmişdi,
Gecələr çöl-biyabanda bitki kökü
gəmirirdi.
- 4**Kollardan duzlu bitkilər
toplayırdılar,
Süpürgə kollarının köklərini
yeyirdilər.
- 5**Xalq arasından qovulurdular,
Üstlərinə elə çıxırırdılar ki,
Elə bil ki oğrudurlar.
- 6**Vadi yataqlarında, yerin

- dəliklərində,
Qaya ovuqlarında yaşayırdılar.
- 7**Kollar arasında bağırırdılar,
Qara tikan kolu altında
daldalanırdılar.
- 8**Axmaqların, adsız-sansız
insanların övladlarıdır,
Ölkədən qovulmuşdular.
- 9**İndisə dillərində dastan olmuşam,
Ağızlarında məsəl olmuşam.
- 10**İkrah edərək məndən gen
dayanırlar,
Hətta üzümə tüpürməkdən
çəkinmirlər.
- 11**Çünki Allah kamanımın ipini
boşaltmışdı,
Məni zəlif elədi.
Ona görə onlar gözümlün
qabağında
Cilovlarını çıxarıb atdılar.
- 12**Bu avara gənclər sağ tərəfimdən
çıxır,
Ayaqlarımı büdrədir,
Mənə qarşı torpaq qalağı düzəldir.
- 13**Yolumu bərbad etdilər,
Onlara dəstək verən olmasa da,
Məni yox etməyə çalışırlar.
- 14**Sanki geniş dəliklərdən keçib
Viranəlikdən üstümə yuvarlanırlar.
- 15**Dəhşətlər üstümə doldu,
Şərəfimi yel tək sovurdu,
Xoşbəxtliyim bulud kimi keçib
getdi.
- 16**İndi canım taqətdən düşdü,
Dar günlər məndən bərk yapışdı.
- 17**Gecələr sümüklərim sızıldayıb,
Canımı gəmirən ağırlar dayanmır.
- 18**Allah paltarı zorla əynimdən
çıxarıb,
Məndən cübbəmin yaxası kimi
yapışır.
- 19**Məni ilə batırır,

Toza, külə dönmüşəm.

20Sənə yalvarıram, cavab vermirsən,
Ayağa qalxmağıma göz qoyursan.

21Mənə qarşı rəhmsizsən,
Güclü əllərinlə məni əzirsən.

22Məni qaldırıb yel üstünə
mindirirsən,
Fırtına içinə salıb məni
darmadağın edirsən.

23Bilirəm, məni ölümə,
Bütün ömür sürənlər üçün təyin
olunan son mənzilə
aparacaqsan.

24Yıxılana əl qaldırmaq olmaz,
Bəlaya düşənin harayına çatan
yoxdur.

25Məgər dara düşünlər üçün
ağlamırdımmı?
Yoxsulların halına yanmırdımmı?

26Mən yaxşılıq gözlədim,
yamanlıq gəldi,
Mən işıq umarkən qaranlıq gəldi.

27Ürəyim çırpınır, rahatlığı yoxdur,
Ağır günlər qarşımı kəsdi.

28Yoxdur bir işıq ucu, qarala-qarala
gəzirəm,
Camaat arasında durub fəryad
edirəm.

29Çaqqallara qardaş oldum,
Bayquşlara yoldaş oldum.

30Qaralan dərim soyulur,
Qızdırmadan sümüklərim yanır.

31Liram yas tutub nalə çəkir,
Tütəyim zar-zar inləyir.

31¹Gözlərim üçün əhd etmişəm,
Gözüm bir qıza baxarmı?

²İnsan yuxarıdan – Allahdan nə
pay alır?
İnsana ucalardan –
Küllü-İxtiyardan nə irs qalır?

³Məgər haqsızların başına fəlakət
gəlmir?

Məgər fitnəkarların başına
bəla gəlmir?

4Məgər O, yollarıma baxmır?
Məgər O hər addımımlı saymır?

5Əgər yalançı olaraq gəzmişəmsə,
Ayağım fırıldaq üçün qaçıbsa,

6Qoy Allah məni haqq tərəzisində
çəksin,
Kamil olduğumu görsün.

7Yolumda əyri addım atmışamsa,
Gözlərimin ardınca qəlbimi
sürükləmişəmsə,

Əllərimi ləkələmişəmsə,
8Əkdiyimi yadlar yesin,
Qoy əkinim kökündən çıxarılsın.

9Əgər qəlbim başqa bir qadına
meyl edibsə,
Qonşumun qapısını pusmuşamsa,

10Qoy arvadım başqasının taxılını
üyütsün,
Qoy onunla başqa kişilər yatsın.

11Axı bu bir xəcalət olardı,
Məhkəməyə veriləsi bir günah
sayılardı.

12Çünki bu Həlak yerinədək
yandırılıb-yaxan bir alovdur.
Bu bütün barımı kökündən
çıxardı.

13Əgər mənimlə çəkişəndə
Nökərlərimin və kənizlərimin
Haqqını yemişəmsə,

14Allah ayağa qalxanda
Mən nə edə bilərəm?
Məni yoxlayanda nə cavab
verərəm?

15Anamın bətnində məni yaradan
Onu yaratmayıbmı?
Bətnədən bizə quruluş verən O
olmayıbmı?

16Əgər yoxsulların istədiklərini
bir kənara qoymuşamsa,

- Dul qadının ümidini qırmışamsa,
17Bir tikəmi özüm yeyib
 Yetimə verməmişəmsə,
18Gəncliyimdən bəri yetimlərə atalıq
 etməmişəmsə,
 Doğulandan bəri dul qadına yol
 göstərməmişəmsə,
19Paltarı olmadığı üçün canı
 ağrıyan,
 Ya örtüyə möhtac qalan yoxsulları
 görəndə
20Qoyunlarımın yunu ilə onları
 isitməmişəmsə,
 Onlar da mənə ürəkdən alqış
 etməyiblərsə,
21Məhkəmədə sözü keçən olduğum
 üçün
 Yetimə əl qaldırmışamsa,
22Qollarım qırılıb çiynlərimdən
 düşsün,
 Qoy qolum lüləsindən sınınsın.
23Çünkü Allahın bəlasından
 qorxuram,
 Əzəməti qarşısında dayana
 bilmərəm.
- 24**Əgər qızıla ümid bağlamışamsa,
 Saf qızıla “ümidim sənsən”
 demişəmsə,
25Əgər bol sərəvətimə görə,
 Əlimin gəlirinin çoxluğuna görə
 sevinmişəmsə,
26Əgər parlayan günəşə,
 Işıq saçaraq dövrən edən aya
 baxıb,
27Könlümün meylini gizlicə azdırıb,
 Sitayış etmək üçün əlimlə onlara
 Öpüş yollamışamsa,
28Bu da məni ittiham edən günah
 sayılardı,
 Çünki ucalarda olan Allahu danmış
 olardım.
- 29**Əgər düşmənlərimin bədbəxtliyinə
 sevinmişəmsə,
 Başına bəla gəldi deyə
 fərəhlənmişəmsə,
30Kiminsə canına qarğış yağdıraraq
 Dilimə günah işlətməyə yol
 vermişəmsə,
31Evimdəki insanlar
 “Əyyubun verdiyi ətlə
 Qarnını doyurmayan varmı?”
 deyə soruşmayıblarsa,
32– Heç bir yadelli gecəni küçədə
 keçməzdə,
 Qapım həmişə yoldan keçənlərin
 üzünə açıq idi –
33Əgər təqsirimi gizlətməmişəmsə,
 Adəm kimi üsyankarlığımı
 ört-basdır etmişəmsə,
34Camaatdan qorxduğum üçün,
 El qınağından dəhşətə gəldiyim
 üçün
 Dinməzəcə bayıra çıxmamışamsa...
- 35**Kaş məni bir eşidən olaydı!
 Bu sözümlə təsdiq edirəm,
 Qoy Külli-İxtiyar mənə bir cavab
 versin!
 Əleyhdarım bunu tumara yazıb
 əlimə versin.
- 36**Şübhəsiz, bu tumarı çiynimdə
 gəzdirdirdim,
 Başıma tac edərdim.
- 37**Onda atdığım hər addımı Allaha
 bildirirdim,
 Mən bir şahzadə kimi Onun
 yanına gedərdim.
- 38**Torpağım da məndən fəryad
 edirsə,
 Kotanın açdığı yarıqlar əlimdən
 bir ağızdan ağlayırsa,
39Pulunu vermədən məhsulu
 yemişəmsə,
 Buranın sakinlərinin ürəyini
 qırmışamsa,

40Qoy sahəmdə buğda yerinə tikan,
Arpa yerinə alağ bitsin».

Əyyubun söhbəti sona yetdi.

Elihu

32¹Beləliklə, bu üç kişi artıq Əyyuba cavab verməyi dayanırdı, çünki Əyyub öz gözündə saleh idi. ²Amma Əyyub özünü Allahdan da saleh saydığı üçün Ram nəslindən Buzlu Barakelin oğlu Elihu ona qarşı qəzəbdən alovlandı. ³Elihu Əyyubun üç dostuna görə də hirsindən alışıb-yandı, çünki düzgün cavab tapmayıb Əyyubu günahkar çıxartdılar. ⁴Elihu Əyyubla danışmaq üçün növbəsini gözləyirdi, çünki əvvəlkilər yaşca ondan böyük idi. ⁵Bu üç nəfərin daha sözü qalmadığını görəndə o, hirsindən alışıb-yandı.

⁶Buzlu Barakelin oğlu Elihu belə dedi:

«Mən yaşca kiçiyəm,
sizsə yaşlısınız.

Ona görə çəkəndim,
Bildiyimi sizə söyləməyə qorxdum.

⁷Dedim “qoy danışsın çox uzun
ömür sürənlər,
Qoy hikmət öyrətsin çox illərin
şahidləri”.

⁸Həqiqətən, insanda olan ruh,
Küllü-İxtiyarın nəfəsi insana
ağıl verir.

⁹Hikmət yaşda olmaz,
Ədaləti dərk etmək yaşa baxmaz.

¹⁰Ona görə deyirəm ki,
məni dinləyin,
Qoy mən də bildiyimi söyləyim.

¹¹Siz danışarkən mən gözlədim,
Siz sözləri araşdırarkən fikirlərinizi
dinlədim.

¹²Bütün diqqətimi sizə tərəf

çevirdim,
Amma heç biriniz Əyyuba
haqsızlığımı sübut etmədiniz,
Onun dediklərinə cavab
vermədiniz.

¹³Əsla deməyin ki, hikmət tapmışıq,
Haqsızlığımı insan yox, Allah ona
sübut etsin.

¹⁴Amma Əyyubun sözlərinin hədəfi
mən deyiləm,
Sizin sözlərinizlə ona cavab
verməyəcəyəm.

¹⁵Onlar məəttəl qaldılar.
Artıq cavab tapmadılar.
Deməyə sözləri qalmadı.

¹⁶Onlar danışmırlar, dayanıblar,
Cavab vermirlər deyə
Mən gözləməliyəmmi?

¹⁷Amma deməyə sözüm var,
Mən də bildiyimi söyləyim.

¹⁸Çünki sinəm sözlə doludur,
Köksümdəki ruh məni sıxır,

¹⁹Az qalır açılmamış şərab kimi,
Təzə tuluqlar kimi bağrım
çatlasın.

²⁰Qoy danışım, rahatca nəfəs
alaram,
Dil açıb cavab verim.

²¹Heç kimin tərəfini
saxlamayacağam,
Heç kimə yaltaqlıq etməyəcəyəm.

²²Çünki yaltaqlıq nədir bilmərəm,
Yoxsa Yaradanım məni yox edər.

33¹Əyyub, indisə mənim sözüümü
dinlə,

Hər kəlməmə qulaq as.

²Bax ağızımı açiram,
Dilim bu sözləri deyir.

³Sözlərim səmimi ürəkdən gəlir,
Dodaqlarım biliyi doğru söyləyir.

⁴Məni Allahın Ruhu yaratdı,
Küllü-İxtiyarın nəfəsi mənə həyat

- verdi.
- 5**Əgər əlindən gəlırsə,
mənə cavab ver,
Sıraya düz sözlərini, qarşımda
dayan.
- 6**Mən də Allahın nəzərində sənin
kimiyəm,
Mən də palçıqdan düzəldilmişəm.
- 7**Dəhşətimdən vahiməyə düşmə,
Bu hücumum sənə ağır gəlməsin.
- 8**Həqiqətən, səsin hələ
qulaqlarımdadır,
Belə demişdin:
- 9**“Pakam, günahsızam,
Təmizəm, təqsirsizəm.
- 10**Yenə də Allah mənə qarşı bəhanə
axtarır,
Məni Özünə düşmən sayır.
- 11**Ayaqlarımı buxovlayır,
Bütün yollarıma göz qoyur”.
- 12**Amma qoy bunu sənə söyləyim ki,
Sən bu barədə haqsızsan,
Çünki Allah insandan böyükdür.
- 13**İnsanın heç bir sözünə cavab
vermir deyə
Niyə Onunla çəkişirsən?
- 14**Çünki insan anlamasa da,
Allah bu və ya digər yolla danışır.
- 15**Yuxuda, gecə rəyalarında,
İnsanlar dərin yuxuya qərq
olanda,
Yataqda yatanda
- 16**İnsanın qulağını açır,
Xəbərdarlıq edərək onu
qorxudur ki,
- 17**İnsan şəər iş görməkdən dönsün,
Təkəbbürdən uzaq olsun.
- 18**İnsanın canını quyudan,
Həyatını qılıncla həlak olmaqdan
qurtarır,
- 19**İnsanı yatağında ağırlarla,
Sümüklərini kəsilməyən sızılıtlarla

- yola gətirir.
- 20**Belə ki könlündən yemək keçmir,
Ən ləziz yeməkdən iyənir.
- 21**Əti tökülür, görünməz hala düşür.
Görünməyən sümükləri üzə çıxır.
- 22**Canı quyuya,
Həyatı ölüm mələklərinə
yaxınlaşır.
- 23**İnsana əməlisalehliyini bəyan
etmək üçün
Mın mələyin içindən bir mələk,
bir vasitəçi olsa,
- 24**O zaman Allah ona rəhm edib
deyər:
“Onu quyuya düşməkdən qurtar,
Onun üçün kəffarə tapmışam”.
- 25**Onda bədəni uşaq bədəni kimi
təzə olar,
Yeniyyətlik dövrünə qayıdar.
- 26**Dua edəndə Allah ondan razı
qalar,
Sevinərək Allahın üzünü gərər,
Allah onun vəziyyətini düzəldər.
- 27**Sonra insanların önündə nəğmə
söyləyər:
“Günah işlədib doğru yoldan
azmışdım,
Allah mənə layiq olduğum cəzanı
vermədi.
- 28**Canımı quyuya düşməkdən
qurtardı,
Həyatım nur gərəcək”.
- 29**Bax Allah bütün bunları insanlara
Ya iki dəfə ya da üç dəfə edər ki,
- 30**Onların canını quyudan xilas
etsin,
Onlar həyatın nurunu gərsün.
- 31**Yaxşı dinlə, Əyyub, bir qulaq as,
Sakit ol, qoy danışım.
- 32**Əgər deməyə sözün varsa,
mənə cavab ver,
Danış, çünki səni haqlı çıxarmaq

- istəyirəm.
- 33**Sözün yoxsa, mənə qulaq as,
Sakit ol, qoy sənə hikmət
öyrədim».
- 34** ¹Elihu söhbətini belə davam
etdirdi:
²«Ey hikmətlilər, sözlərimi dinləyin,
Ey çoxbilənlər, məni eşidin.
³Çünkü damaq yeməyin dadını
bildiyi kimi
Qulaq da sözləri müəyyən edir.
⁴Gəlin doğrunu seçək,
Birlikdə yaxşını öyrənək.
⁵Çünkü Əyyub deyir: “Mən
günahsızam,
Allah isə əlimdən haqqımı aldı.
⁶Haqlı olduğum halda yalançı
sayılıram,
Bir təqsirim yox ikən oxundan
sağalmaz yara aldım”.
⁷Əyyub kimi şəxsiyyət varmı?
O, kinayəni su kimi içir.
⁸Pislik edənlərlə yoldaşlıq edib
gəzir,
Pis adamlarla yol gedir.
⁹Çünkü “çalışıb Allahı razı salmaq
İnsana xeyir gətirməz” deyir.
¹⁰Buna görə, ey dərrakəli insanlar,
məni dinləyin!
Məgər Allah pislik edərmı?
Məgər Külli-İxtiyar haqsızlıq
edərmı?
¹¹Çünkü O hər kəsə əməlinin əvəzini
verir,
Qazandığını başına gətirir.
¹²Məgər Allah pislik edir?
Məgər Külli-İxtiyar haqsızlıq edir?
¹³Ona bütün dünyanı kim təslim
etdi?
Kim Onu yer üzərində təyin etdi?
¹⁴Əgər qəsdinə durub

- Ruhunu, nəfəsini geri çəkərsə,
15Bir anda bütün bəşər yox olar,
İnsan torpağa qayıdır.
- 16**Əgər düşüncən varsa, bunları dinlə,
Sözlərimi eşit.
17Ədalətə nifrət edən səltənət sürə
bilərmı?
Adil və qüdrəti Olanımı məhkum
edəcəksən?
18Padşahlara “yaramazsınız”,
Əsilzadələrə “şərsiniz” deyən,
19Başçılar arasında tərəfkeşlik
etməyən,
Varlımı yoxsuldan üstün saymayan
O deyilmı?
Çünkü hamını Onun əlləri yaratdı,
20Hamı bir an içində, bir gecə yarısı
ölüb gedir,
Xalq lərzəyə gəlib ölür.
Güclülər belə, əl dəyməmiş aradan
götürülür.
- 21**Allah gözlərini insanların
yolundan çəkmir,
Atdıqları hər addımı görür.
22Şər iş görənlərin gizlənəcəyi
Nə qaranlıq, nə də zülmət yeri var.
23Hökm üçün hüzuruna gəlsinlər
deyə
Allah insana nəzarət etmək üçün
ehtiyac duymur.
- 24**İstintaq etmədən güclü insanları
qırır,
Onların yerinə başqalarını qoyur.
25Çünkü onların işlərini bilir,
Bir gecə onları alt-üst edir,
onlar əzilir.
26Hamının gözü önündə
Pislikləri üzündən onlara cəza
verir.
27Çünkü Onun ardınca getmədilər,
Yollarının heç birinə fikir

- vermədilər.
- 28**Ona görə yoxsulların fəryadı Onun hüzuruna yetdi,
O, fəqirlərin fəryadını eşitdi.
- 29**Amma Allah səssiz dursa, kim Onu ittiham edə bilər?
Üzünü gizlədərsə, kim Onu görə bilər?
Hər millət, hər insan üçün
O eynidir ki,
- 30**Allahsız insan hökmranlıq etməsin,
Xalqa tələ qurmasın.
- 31**Allaha deyən olubmu:
“Günahkaram, bir də pis iş görməyəcəyəm?”
- 32**Görmədiyimi mənə göstər,
Haqsızlıq etmişəmsə, bir də etmərəm”.
- 33**Onu atdığı halda sənə
Kəfin istəyən əvəz verməlidirmi?
Qərar verən sənsən, mən deyiləm,
İndi bildiyini mənə söylə.
- 34**Dərrakəli insanlar,
Məni dinləyən müdrik adamlar deyəcək:
- 35**“Əyyub avam-avam danışır,
Sözlərinin mənası yoxdur”.
- 36**Bir şər adam kimi cavab verdiyi üçün
Qoy Əyyub axıradək sınaqda olsun!
- 37**Çünki günahına üsyankarlıq da artırır,
Qarşımızda elə bil rişxənd edərək əl çalır,
Allaha qarşı danışdıqca danışır».
- 35** ¹Elihu sözünü belə davam etdirdi:
²«Allah önündə haqlı olduğunu
- deyirsən.
Bunun doğru olduğunumu düşünürsən?
- 3**Bəs niyə soruşursan ki, “əgər günah işlətməsəm,
Bundan xeyrim, qazancım nə ola bilər?”
- 4**Həm sənə, həm də dostlarına
Belə cavab verəcəyəm.
- 5**Bir bax səmaya,
Nəzər sal başının üstündəki buludlara.
- 6**Günah işlətsən, bunun Allaha nə ziyanı dəyər?
Nə qədər üsyankar olsan da,
Ona bir şey olarmı?
- 7**Sənin salehliyin Ona nə verir?
Yaxud da O, əlindən nəyi alıb götürür?
- 8**Pisliyin özün kimisinə ziyan vurur,
Salehliyin isə bəşər oğlu üçündür.
- 9**İnsanlar ağır təzyiqlə altında fəryad edir,
Güclülərə qarşı yardım istəyir.
- 10**Amma deyən yoxdur: “Hanı məni yaradan Allah?
Hanı bizə gecələr ilahilər oxutduran Allah?”
- 11**O bizi yer üzünün heyvanlarından çox öyrədib,
Bizə göydəki quşlardan daha çox hikmət verir”.
- 12**Orada pislərin qüruru üzündən
İnsanlar fəryad edir,
Amma Allah cavab vermir.
- 13**Əslində Allah boş fəryadı dinləmir,
Küllü-İxtiyar buna əhəmiyyət vermir.
- 14**Sən onu görmədiyini söylədiyiniz anda belə,

ƏYYUB 36

629

Mübahisən önündədir, Onu gözlə.
15İndi qəzəblənib cəzalandırmırsa,
 Təqsirin çoxluğuna baxmır.
16Ona görə Əyyub boş yerə ağzını
 yorur,
 Avam-avam danışdıqca danışır».

36 ¹Elihu sözünü belə davam et-
 dirdi:

2«Bir az səbir elə, sənə izah
 edəcəyəm,
 Çünki Allah barədə deyiləcək
 çox sözüm var.
3Geniş məlumat toplayacağam,
 Yaradanıma haqq verəcəyəm.
4Dediyimin heç biri, şübhəsiz,
 yalan deyil,
 Qarşında dayanan kamil bilicidir.

5Allah güclüdür, kimsəyə xər
 baxmaz,
 Güclüdür, dərin süura malikdir.

6Pis adamları yaşatmaz,
 Fəqirlərin haqqını verər.

7Salehdən gözünü çəkməz,
 Onu padşahlarla birgə taxtda
 oturdar,
 Əbədilik ucaldar.

8Amma əgər insanlar zəncirlənib
 Təzyiq altında saxlanarsa,

9Onlara əməllərini, günahlarını
 göstərər,
 Təkəbbürlü rəftar etdiklərini
 bildirər.

10Öyüdlərini eşitdirər,
 Pislikdən dönmələrini əmr edər.

11Əgər Ona qulaq asıb qulluq
 edərlərsə,
 Qalan günlərini bolluq içində
 yaşarlar,
 Qalan illərini əmin-amanlıqda
 yaşarlar.

12Qulaq asmazlarsa, qılımcıdan
 keçirilərlər,

Cəhələt içində canları çıxar.

13Allahsızlar ürəklərində kin
 saxlayırlar,
 Allah onları qandallayanda belə,
 Onu çağırırlar.

14Vaxtsız ölüb gedərlər,
 Şərəfsiz ömür sürərlər.

15Amma Allah əzabkeşləri
 əzablarından xilas edər,
 Dara düşəndə onlara səsini
 eşitdirər.

16Bəli, O səni çətinlikdən
 Darısqal olmayan geniş yerə,
 Yağlı yeməklərlə bəzənmiş süfrəyə
 çıxarar.

17Amma şərin hökmü vücuduna
 dolar,

Haqq-ədalət isə yaxandan tutar.

18Ehtiyatlı ol, qoy pul səni başdan
 çıxarmasın,
 Rüşvətin böyüklüyünü görüb
 azmayasan.

19Səni dardan qurtarmağa,
 Varının, yoxsa qüdrətinin gücü
 çatarmı?

20Xalqların öz yerlərindən
 Yox edildiyi gecənin həsrətini
 çəkmə.

21Ehtiyatlı ol ki, şərə tərəf
 dönməyəsən,
 Çünki zəlil olmaqdan çox bunu
 seçmişən.

22Budur, Allah əzəməti ilə ucılır,
 Onun kimi müəllim haradadır?

23Kim Ona nə etməsinin lazım
 olduğunu söyləyə bilər?
 Kim Ona “haqsızsan” deyə bilər?

24Onun işlərini yada sal,
 İnsanların ilahilərlə tərənnüm
 etdiyi işləri mədh etməlisən.

25Bütün insanlar bunu görür,

- Hamı bu işləri uzaqdan seyr edir.
26Bəli, Allah çox böyükdür,
 Onu tanıya bilmirik,
 İllərinin sayını araşdıran yoxdur.
27Su damcılarını yuxarı qaldırır,
 Buxarlandırır, yağış yağdırır.
28Bu yağışlar buludlardan tökülür,
 İnsanların üstünə bol yağışlar
 səpilir.
29Buludların necə yayılmasını,
 Göylərin çadırında guruldamasını
 Kim dərk edə bilər?
30Baxın, ətrafında şimşəkləri
 çaxdırır,
 Dənizin dərinliklərini doldurur.
31Allah xalqlara rəhbərlik edir,
 Onları bol ərzaqla təmin edir.
32Şimşəyi əlləri ilə tutur,
 Hədəfə vurmasını buyurur.
33Gurultusu qasırgadan xəbər verir,
 Qasırganın qopacağını öküzlərə
 belə, bildirir.
- 37** ¹Bundan qəlbim çırpınıb
 yerindən oynayır,
²Dinləyin! Gurlayan səsinə
 dinləyin,
 Ağzından çıxan harayını eşidin!
³Göy altında, hər yanda səs salır,
 Yer üzünün dörd bucağında
 şimşəyini çaxdırır.
⁴Ardınca nərə vurur,
 Əzəmətli səsi ilə gurlayır,
 Həniri eşidilir, dayanmadan
 şimşək çaxır.
⁵Allahın səsi heyrətəməz şəkildə
 gurlayır,
 O bizə məlum olmayan böyük işlər
 görür.
⁶Çünki “yerə yağ” deyər qara
 əmr edir,
 Leysana “şiddətlə tökül” deyir.
⁷Yaratdığı bütün insanlar Onun

- işlərini bilsinlər deyər
 Hər kəsin əlini işdən saxlayır.
⁸Heyvanlar yuvalarına çəkilir,
 Öz yerlərində qalır.
⁹Tufan otağından çıxır,
 Soyuq şimal yellərindən gəlir.
¹⁰Allahın nəfəsi suları dondurur,
 Ümman sular buz bağlayır.
¹¹Buludlara nəm çəkdirərək
 yükləyir,
 Buludlar içindən şimşək səpələyir.
¹²Buludlar yer üzündə əmrini yerinə
 yetirmək üçün
 Onun istəyi istiqamətində dönüb
 fırlanır.
¹³Bəzən insanları cəzalandırmaq
 üçün,
 Bəzən torpağı suvarmaq üçün,
 Bəzən də sevgisini göstərmək üçün
 yağış göndərir.
- ¹⁴Əyyub, bunu dinlə,
 Bir dayan, Allahın heyrətəməz
 işlərindən düşün.
¹⁵Allahın buludlar üçün necə nizam
 qurduğunu bilirsənmi?
 Buludlarındakı şimşəkdən necə
 od çıxır?
¹⁶Buludların tarazlığını,
 Kamil biliyə malik olanın
 heyrətəməz işlərini bilirsənmi?
¹⁷Səmum küləyi dünyanın nəfəsini
 kəsərkən
 Paltarın içərisində istidən huşunu
 itirirsən.
¹⁸Tökmə bürünc ayna kimi möhkəm
 olan göy qübbəsini
 Allahla birlikdə sərə bilirsənmi?
¹⁹Ona nə deyəcəyimizi bizə öyrət,
 Çünki cəhəlatimiz üzündən
 sözlərimiz nizamsızdır.
²⁰Onunla danışmaq istərəm,
 bu Ona xəbər verilərmə?

Kimsə udulmasını istərmi?

- 21**Külək qurtaranda, göyü
təmizləyəndə
Göydə parlayan işığa kimsə
baxmaz.
- 22**Şimaldan qızılı parıltı görünür,
Allah qüdrətli əzəmətində gəlir.
- 23**Biz Külli-İxtiyarı tapa bilmərik,
Qüvvəti möhtəşəmdir.
Salehliyi misilsizdir, ədalətlidir,
Heç haqsızlıq etmir.
- 24**Buna görə insanlar Ondan qorxar,
O özünü hikmətli sayanlara
baxmaz».

Allah danışır

38 ¹O zaman Rəbb qasırganın
içindən Əyyuba belə cavab
verdi:

- 2**«Məsləhəti savadsız sözlərlə
qaranlığa salan bu kimdir?
- 3**İndi kişi kimi belinə qurşaq bağla,
Sual verəcəyəm, Mənə cavab ver.
- 4**Mən yerin təməlini qoyarkən
haradaydın?
Anlayışın varsa, söylə.
- 5**İndi ki bilirsən,
De görüm, yerin ölçüsünü kim
qoydu,
Yaxud yer üstündə ölçü xəttini
kim çəkdi?
- 6**Nəyin üstündə onun təməlləri
quruldu?
Kim onun guşədaşını qoydu?
- 7**Onda dan ulduzları birgə nəğmə
oxuyurdu,
Bütün ilahi varlıqlar sevincdən
haray salırdı.
- 8**Dəniz bətdən çıxıb fısqırarkən
Onu qapılar arasında kim bağladı?

- 9**Ona buludları libas,
Qatı qaranlıqları qundaq etdim.
- 10**Onun sərhədini çəkdim,
Qapı və cəftələrini qoydum.
- 11**O vaxt dedim: “Buraya qədər gəlib
o tərəfə çıxmayacaqsan,
Qürurlu dalğaların burada
dursun”.
- 12**Sən ömründə səhərə buyruq
verdinmi?
Şəfəqə yerini göstərdinmi?
- 13**Belə ki yer üzünün ucqarlarını
tutsun,
Üstündən pisləri çırpıb atsın.
- 14**Torpağın quruluşu dəyişir,
Möhür vurulanda palçıqda əksi
qalan kimi,
Libasdakı qırıqlar kimi gözə
görünür.
- 15**Pislərin nuru batırılar,
Qaldırıldıqları qolları qırılar.
- 16**Dənizin mənbələrinə getmişənmi?
Dərinliyin dibində gəzmisənmi?
- 17**Ölüm dərgahı sənə göstərilibmi?
Ölüm kölgəsinin qapılarını
görmüsənmi?
- 18**Dünyanın həcmi dərk edə
bilirsənmi?
De görüm, bunların hamısını
bilirsənmi?
- 19**İşıq məskəninə gedən yol
haradadır?
Qaranlığın yeri haradadır?
- 20**Onları yerlərinə apara bilirsənmi?
Evlərinin yolunu bilirsənmi?
- 21**Əlbəttə, heç nə anlamırsan,
Çünki onlarla eyni vaxtda
doğulmusan!
Yaşın bu qədərdir.
- 22**Qar anbarlarına girmisənmi?

- Dolu anbarlarını görmüsənmi?
23Mən onları dar gün üçün,
 Döyüş və müharibə günləri üçün
 saxlayıram.
24Hansı yolla işıq yayılar,
 Yer üzündə şərqlə küleyi qopar?
25Kim sellər üçün arx,
 İldırım üçün yol açdı ki,
26Kimsəsiz yerləri,
 İnsan yaşamayan çölləri sulasın,
27Səhrələr – biyabanlar doyunca
 su için,
 Yaşıl ot bitsin?
28Yağışın atası varmı?
 Şeh damllarını kim yaratdı?
29Buz kimin bətnindən çıxdı?
 Göylərdən düşən şaxtanı kim
 doğdu?
30Sular nə zaman daş kimi bərkiyir,
 Dərinliklərin səthi donur?
31Ülkər ulduzlarını bağlaya
 bilirsənmi?
 Orionun bağlarını açma bilirsənmi?
32Hər bürcü öz vaxtında çıxara
 bilirsənmi?
 Böyük, Kiçik Ayı bürcünə yol
 göstərə bilirsənmi?
33Göylərin qanunlarını bilirsənmi?
 Allahın hakimiyyətini yer üzərində
 qura bilirsənmi?
34Başına bol yağış yağsın deyər
 Buludları səsləyə bilirsənmi?
35Şimşəkləri göndərə bilirsənmi
 getsinlər,
 Sənə də “bax buradayıq” desinlər?
36Kim ürəyə hikmət qoydu,
 Dərk etmək üçün şüur verdi?
37Kim buludları ağılla saya bilər?
 Göyün tuluqlarını kim boşalda
 bilər?

- 38**Onda toz yatıb yer bərkiyər,
 Kəsəklər bir-birinə yapışar.
39Dişi aslanlar üçün ov ovlaya
 bilirsənmi,
 Gənc aslanların qarnını doyura
 bilirsənmi
40Yuvalarına girəndə,
 Kolluqda pusqu quranda?
41Kim qarğaya yem verə bilər
 Balaları Allaha fəryad edəndə,
 Acından vurnuxanda?
39 ¹Dağ keçilərinin nə vaxt doğ-
 duğunu bilirsənmi?
 Maralların balalamasının vaxtını
 sən gözləyirsənmi?
²Onlar boğaz olanda ayını-gününü
 sən sayırsənmi?
 Nə vaxt doğacaqlarını bilirsənmi?
³Diz çöküb balalarını doğar,
 Ağrılardan qurtarar.
⁴Balaları çöldə böyüyüb güc alar,
 Gedər, geri qayıtmaz.
⁵Kim vəhşi eşşəyi azad buraxdı?
 Kim onun iplərini açdı?
⁶Ona çölləri məskən verdin,
 Şoran düzləri ona yurd etdim.
⁷O, şəhərdəki izdihama gülər,
 Sahibinin hay-küyünü eşitməz.
⁸Təpələri dolaşib otlar,
 Yaşillığı axtarar.
⁹Çöl öküzü sənə xidmət etmək
 istəyərmi?
 Gecəni sənin axurunda keçirərmi?
¹⁰Kotan sürsün deyər onu
 boyunduruğa sala bilirsənmi?
 Ardınca dərələrdə şırım açma
 bilərmi?
¹¹Onun hədsiz gücünə bel bağlaya
 bilirsənmi?
 Ona ağır iş gördürə bilirsənmi?

- 12** Çöl öküzünə etibar edə bilərsən ki,
Əkininin məhsulunu daşısın,
Onu xırmanına yığsın?
- 13** Dəvəquşu qanadını sevinclə çırpır,
Amma onun qanadı nə leyləyin
qanadları ilə,
Nə də ki pərləri ilə müqayisə
olunur.
- 14** Yerdə yumurtalayır,
Onları toz-torpaq üstündə qızdırır.
- 15** Yadından çıxarır ki, yumurtalar
ayaq altında sınır,
Çöl heyvanlarının ayağı altında
qalır.
- 16** Balaları ilə elə sərt rəftar edir ki,
Elə bil özününkü deyil,
Çəkdiyi zəhmətin boşa
getməsindən narahat olmaz.
- 17** Çünki Allah ona müdriklik
verməyib,
Ona dərrakə bəxş etməyib.
- 18** Qaçmaq üçün yenə qanad açanda
Ata və atlıya gülər.
- 19** Ata güc verən sənsənmi?
Boynuna yalı qoyan sənsənmi?
- 20** Onu çəyirtkə kimi tullandıran
sənsənmi?
Onun təmtəraqlı kişnəməsi
xof salır.
- 21** Dərələrə ayağını bərk vurur,
Öz qüvvəsi ilə sevinib-çoşur,
Silahlıların qabağına çıxır.
- 22** Qorxuya gülər, heç bir şeydən
çəkinməz,
Qılınc qarşısında ayağını geri
çəkməz.
- 23** Onun üstündə oxdan cingildəyir,
Parlaq nizə və mizraq şimşək tək
keçir.
- 24** Coşanda qəzəblənib yeri-yurdu
qapır,
- Şeypur çalınan kimi yerindən
dik atılır.
- 25** Şeypur çalınanda “hiaaa!” deyib
kişnəyir,
Döyüş qoxusunu, sərkərdələrin
gurlayan səsinə,
Döyüşün nərəsini uzaqdan
hiss edir.
- 26** Məgər qırğı sənin dərrakənləmi
uçur,
Cənuba tərəf qanad açır?
- 27** Məgər qartal sənin əmrinləmi
göyə qalxır,
Uca yerlərdə özünə yuva qurur?
- 28** Sıldırım qayalarda yaşayır,
Şiş uclu qayalarda maskən salır.
- 29** Oradan şikarını axtarır,
Gözləri onları uzaqdan görür.
- 30** Onun balaları qanla qidalanır,
Harada leş olsa, o da oradadır».
- 40** ¹Rəbb Əyyuba belə dedi:
2 «Kim ki tənbehə layiq görülür,
O, Külli-İxtiyarla mübahisə edə
bilərmə?
Qoy buna Allahı ittiham edən
cavab versin».
- 3** Onda Əyyub Rəbbə belə cavab
verdi:
4 «Mənə gərəksizliyimə bax,
Sənə necə cavab verim,
Ağzımı əlimlə tutmuşam.
5 Bir dəfə danışdım, daha cavabım
yoxdur,
Artıq ikinci dəfə nə danışım».
- 6** Rəbb qasırğanın içindən Əyyuba
cavab verdi:
7 «İndi kişi kimi belinə qurşaq
bağla,
Sual verəcəyəm, Mənə cavab ver.
8 Sənmi ədalətimi boşa

- çıxaracaqsan?
 Özünə haqq qazandırmaq üçün
 sənmi Məni
 günahlandıracaqsan?
9Allahın qolu kimi qolun varmı?
 Səsin Onunku kimi gurlayarmı?
10Əgər belədirsə, şərəfə, şana bürün,
 Ehtişamı, əzəməti geyin.
11Qoy qəzəbinin alovu saçsın,
 Hər qürurluya baxıb onları alçalt.
12Qürurluların hamısına baxıb
 aşağı endir,
 Pisləri yerindəcə təpiyinin altına
 sal.
13Hamısını birlikdə torpaq altında
 basdır,
 Məzarda üzləri kəfənə bürünsün.
14O zaman Mən də bunu qəbul
 edəərəm,
 Belə ki sağ qolun səni qurtarır.
15Behemota^a bax, öküz kimi ot
 yeyir,
 Səni yaratdığım kimi onu da Mən
 yaratmışam,
16Gör belində nə qədər güc var,
 Qarın əzələləri necə möhkəmdir.
17Sallanan quyruğu sidr ağacına
 bənzəyir,
 Budlarındakı vətərlər bir-birinə
 hörülüb.
18Sümükləri sanki tunc borudur,
 Qabırğaları elə bil dəmir
 çubuqdur.
19Allahın işləri arasında şah əsərdir,
 Yalnız Yaradan ona qılıncla
 yaxınlaşa bilir.
20Təpələr məhsullarını ona verir,
 Bütün çöl heyvanları yanında
 oynaşır.
21Nilufərlərin altında,

- Qamışla örtülü bataqlıqlarda
 yatır.
22Nilufərlər üstünə kölgə salır,
 Dərənin söyüdləri onu əhatəyə
 alır.
23Coşğun çaylardan qorxmur,
 Sellər boğazına çatsa da,
 arxayındır.
24Gözləri açıq ikən kim onu tuta
 bilər?
 Kim qıra ilə onun burnunu deşər?

- 41** **1**Məgər sən Livyatana^b qar-
 maqla çəkə bilərsənmi?
 Dilinə qaytan vura bilərsənmi?
2Burnuna ip taxa bilərsənmi?
 Qıra ilə çənəsini deşə bilərsənmi?
3Sənə yalvarıb-yaxararmı,
 Səninlə şirin-şirin danışarmı?
4Əbədi qulun olmaq üçün
 Səninlə əhd kəsərmim?
5Quşla oynadığın kimi onunla
 oynaya bilərsənmi?
 Boynuna ip bağlayıb onu qızların
 üçün apara bilərsənmi?
6Məgər tacirlər onu alıb-satarlarmı?
 Aralarında bölə bilərlərmim?
7Yabalarla dərisini,
 Balıqçı neştərləri ilə başını doldura
 bilərsənmi?
8Əlini onun üstünə qoy, nə cəncələ
 düşəcəyini təsəvvür et,
 Onda bu işi bir daha görməzsən.
9Onu tutmaq ümidin boş istəkdir.
 Onun görkəmi adamı yıxmırmı?
10Onu oyatmaq üçün heç kimdə
 cəsəət yoxdur.
 Bəs Mənim qarşımda kim dayana
 bilər?
11Kim Mənə bir şey verib ki,
 ona geri qaytarım?

^a 40:15 Behemot – bu gün bizə məlum olmayan nəhəng su heyvanı.

^b 41:1 Livyatan – bu gün bizə məlum olmayan nəhəng su heyvanı.

- Bax göylər altında hər şey
Mənimdir.
- 12**Sözümü kəsməyib onun
əzalarından,
Möhkəm gücündən və gözəl
görünüşündən deyəcəyəm.
- 13**Üstündəki paltarı kim çıxara
bilər?
Qoşa cilovla kim ona yaxınlaşa
bilər?
- 14**Ağzının qapılarını kim açə bilər?
Çünki damağındakı dişlər
dəhşətlidir.
- 15**Kürəyi nizamla düzölmüş
qalxanlara oxşayır,
Onlar bir-birinə möhkəm bağlanıb,
16Bir-birlərinə elə bağlanıb ki,
Arasından hava keçməz.
- 17**Bir-birlərinə elə yapışib ki,
Birdir, ayrılmaz.
- 18**Asqıranda od sıçrayır,
Gözləri səhər işığı tək par-par
yanır.
- 19**Ağzından alovlu məşəllər çıxır,
Qığılcımlar saçılır.
- 20**Burnunun deşiklərindən tüstü
çixır,
Elə bil qazan qaynayır, qamış
yanır.
- 21**Nəfəsindən kömürlər közərir,
Ağzından alov çıxır.
- 22**Boynunda qüvvət yaşayır,
Qabağında dəhşət oynayır.
- 23**Ətinin qatları bir-birinə bitişib,
Oradan tərpnə bilməz, üstünə
bərk yapışib.
- 24**Ürəyi daş kimi möhkəmdir,
Dəyirmanın alt daşı kimi bərkdir.
- 25**Qalxanda güclülər lərzəyə gəlir,
Qorxub ürəkləri gedir.
- 26**Üstünə qılınc çəkməyin
faydasızdır,
Nizə, tir, mizraqdan kar aşmır.
- 27**Dəmiri saman çöpü,
Tuncu çürük odun sayır.
- 28**O, oxlardan qaçmır,
Sapandıdan daş atsan, elə bilər ki,
çöpdür.
- 29**Dəyənlərlə küləş qırıntısı sanır,
Mizraqın vıyılıtısına gülür.
- 30**Qarnının altı sərt saxsıya oxşayır,
Palçıq üstə vəl kimi iz qoyur.
- 31**Dərin suları bir qazan kimi
qaynadır,
Dənizi ətir küpünə döndərir,
- 32**Arxasınca parlaq bir iz buraxır,
İnsan bu dərinliyi ağaran saça
oxşadır.
- 33**Yer üzündə misli-bərabəri yoxdur,
Qorxu bilməyən məxluqdur.
- 34**Hər lovğalanana xor baxır,
Bütün məğrur heyvanların
hakimidir».
- 42**¹O vaxt Əyyub Rəbbə belə
cavab verdi:
²«Bilirəm, Sən hər şeyə qadırsən,
Sənin istəyinin qarşısı alınmaz.
³Soruşdun: “Məsləhəti
savadsızcasına ört-basdır edən
bu kimdir?”
Doğrudan da, bilmədiyim
şeylərdən,
Əlim çatmadığı heyrətamiz
işlərdən danışdım.
- ⁴Dedin: “İndi qulaq as, Mən
danışacağam,
Sual verəcəyəm, Mənə cavab ver”.
- ⁵Qulaqlarıma soracağın çatmışdı,
İndisə Səni gözlərimlə görürəm.
- ⁶Ona görə özümdən zəhləm gedir,
Torpağın, külün içində tövbə
edirəm».

Nəticə

7Rəbb Əyyuba bu sözləri deyəndən sonra Temanlı Elifaza dedi: «Sənə və iki dostuna qarşı qəzəbdən alışıb-yandım. Çünki siz qulum Əyyub kimi Mənim haqqımda doğru olanı demədiniz. **8**İndi özünüz üçün yeddi buğa və yeddi qoç alıb qulum Əyyubun yanına gedin və özünüz üçün yandırma qurbanı təqdim edin. Qulum Əyyub sizin üçün dua etsin. Mən də onun duasını qəbul edib sizinlə axmaqlığınıza görə rəftar etməyəcəyəm, çünki siz qulum Əyyub kimi Mənim haqqımda doğru olanı demədiniz». **9**Beləcə Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildad və Naamatlı Sofar gedib Rəbbin onlara dediklərinə əməl etdi. Rəbb də Əyyubun duasını qəbul etdi.

10Əyyub dostları üçün dua edəndən sonra Rəbb ondan alınanları geri qaytardı. O, Əyyuba bütün qabaqkı

malından da ikiqat artıq var-dövlət verdi. **11**Əyyubun bütün qardaşları, bacıları və bütün əvvəlki dost-tanışları yanına gəlib evində onunla çörək yedi və dərdinə şərik oldular. Rəbbin onun başına gətirdiyi bütün bəlalara görə ona təsəlli verdilər. Hər biri ona bir parça gümüş və bir qızıl halqa verdi.

12Rəbb Əyyubun axır günlərini əvvəlki günlərindən daha çox bərəkətli etdi. Onun on dörd min qoyunu, altı min dəvəsi, min cüt öküzü və min eşşəyi var idi. **13**Əyyubun yeddi oğlu, üç qızı oldu. **14**İlk qızının adını Yemima, ikincisinin adını Qesia, üçüncüsünün adını Qeren-Happuk qoydu. **15**Ölkənin heç bir yerində Əyyubun qızları kimi gözəl qızlar yox idi. Əyyub onlara da qardaşları ilə yanaşı miras verdi.

16Bundan sonra Əyyub yüz qırx il yaşadı və dörd nəsil övladlarını gördü. **17**O qocalıb yaşa dolaraq öldü.